

**Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Факультет суспільних наук
Кафедра політології і державного управління**

Навчально-методична серія
«КАФЕДРА»
№ 103

Надія Кічера

ПОЛІТИЧНИЙ АНАЛІЗ І ПРОГНОЗУВАННЯ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 052 – Політологія

Ужгород – 2025

32-047.44(076)

К 46

Кічера Н. Політичний аналіз і прогнозування: навчально-методичні рекомендації для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 052 – Політологія / Навчально-методична серія «КАФЕДРА» / №103; [Ужгород. нац. ун-т; Ф-т сусп. наук; Каф. політології і державного управління]. Ужгород, УжНУ. 2025. 63 с.

Розробник:

Надія Кічера, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології і державного управління, факультету суспільних наук УжНУ.

Рецензенти:

Ігор Вегеш, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології і державного управління, факультету суспільних наук УжНУ;

Михайло Шелемба, кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних студій та суспільних комунікацій, факультету історії та міжнародних відносин УжНУ.

Навчально-методичні рекомендації затверджено на засіданні кафедри політології і державного управління факультету суспільних наук УжНУ.

Протокол № 4 від 5 грудня 2024 року.

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Протокол № 6 від 20 січня 2025 року.

Затверджено на засіданні Вченої ради факультету суспільних наук ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Протокол № 5 від 21 січня 2025 року.

Навчально-методична серія «КАФЕДРА» / №103

(створена рішенням кафедри політології і державного управління факультету суспільних наук ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол № 7 від 26 лютого 2014 року)

© Надія Кічера , 2025

© Навчально-методична серія «Кафедра», 2025

© Кафедра політології і державного управління УжНУ, 2025

© Ужгородський національний університет, 2025

ЗМІСТ

Вступ до навчальної дисципліни.....	4
Опис навчальної дисципліни.....	8
Тематичний план навчального курсу.....	9
Програма навчальної дисципліни.....	12
Тематика, плани та література для підготовки до практичних занять.....	19
Методичні вказівки з організації самостійної роботи студентів.....	44
Завдання на модульні контрольні роботи.....	46
Перелік питань для підсумкового контролю (залік).....	50
Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання.....	52
Інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.....	56
Рекомендовані джерела.....	57

ВСТУП ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Політичний аналіз і прогнозування» представлена в освітньо-професійній програмі «Політологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 052 Політологія галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Метою вивчення навчальної дисципліни «Політичний аналіз і прогнозування» є ознайомлення студентів з особливостями аналізу, оцінки та прогнозування політичних процесів, явищ та інститутів, аналітики загалом; значенням аналітики та прогнозування у сфері політики та прийнятті політичних рішень; засвоєння базових релевантних категорій та інструментарію.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- 1) інтегральної компетентності:
 - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій і методів політичної науки;
- 2) загальних компетентностей:
 - знання предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК-1).
 - здатність бути критичним і самокритичним (ЗК-3);
 - здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології (ЗК-5);
 - здатність працювати у міжнародному контексті (ЗК-8).
- 3) спеціальних компетентностей:
 - здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки (СК-1);
 - здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах (СК-3);
 - здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності (СК-4);
 - здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування (СК-5);
 - здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні (СК-6);

– здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу (СК-8);

– здатність аналізувати проблеми у сфері національної безпеки, здійснювати моніторинг соціально-політичної стабільності у прикордонних регіонах (СК-10).

Крім того, вивчення даної обов'язкової навчальної дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти у подальшому вміти формувати емпіричну базу дослідження, зокрема політичного аналізу, здійснювати обробку та аналіз даних, формулювати висновки та рекомендації тощо.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Політологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності	ПРН-1
Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності	ПРН-3
Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	ПРН-5
Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки	ПРН-8
Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах	ПРН-10
Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування	ПРН-12
Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні	ПРН-13
Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності	ПРН-14
Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу	ПРН-15
Знати теоретичні, методологічні і практичні аспекти	ПРН-17

здійснення аналізу соціально-політичної стабільності у прикордонних регіонах	
--	--

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Політичний аналіз і прогнозування**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати основні категорії, теорії, концепції, методи, інструментарій, які використовуються в політології загалом, політичній аналітиці зокрема	ПРН-1
Вміти застосовувати набуті знання для критичного аналізу політичних інститутів, явищ і процесів	ПРН-3
Застосовувати відповідні інформаційні та комунікаційні технології для збору, обробки та аналізу інформації та емпіричних даних для здійснення якісного політичного аналізу, розробки прогнозів та рекомендацій	ПРН-5
Володіти та фахово застосовувати основні поняття та категорії політичної аналітики, методи збору інформації, зберігання інформаційного масиву, аналітичного вивчення, інтерпретації та оцінки даних, володіти статистичними методами, методами аналізу документів тощо	ПРН-8
Вміти використовувати зазначений аналітичний інструментарій для інтерпретацій та оцінки даних щодо політичних явищ та процесів у різноманітних контекстах – від історичної ретроспективи, до сучасних режимних, соціальних, культурних умов	ПРН-10
Застосовувати інструментарій політичного аналізу та прогнозування щодо вивчення, оцінки та моделювання взаємодії політичних акторів та інститутів, влади та урядування, функціонування політичних систем та режимів, політичної поведінки тощо	ПРН-12
Застосовувати категорії, методологію та інструментарій політичного аналізу та прогнозування щодо оцінки публічної політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівнях	ПРН-13
Вміти поєднувати можливості політичного аналізу, прогнозування, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у сфері професійної діяльності політичного аналітика	ПРН-14
Готувати аналітичні документи, рекомендації, формулювати,	ПРН-15

обирати, приймати, оцінювати ефективність та доречність того чи іншого рішення у різних сферах не лише реалізації політики, але і здійснення наукових досліджень у сфері політичного аналізу	
Правильно застосувати різноманітні аналітичні інструменти у сфері експертної оцінки та розробки рекомендацій щодо забезпечення соціально-політичної стабільності у прикордонних регіонах	ПРН-17

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	3-й	4-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 3,5 аудиторних – 60 самостійної роботи студента – 60	5-й	8-й
	Лекції:	
	34	12
	Практичні (семінарські):	
	26	6
Вид підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	60	102

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
1-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Становлення політичного аналізу та прогнозування у науці та практиці управління	8	2	2			4
Тема 2. Поняття та основні різновиди політичного аналізу і прогнозування. Політична аналітика	9	2	2			5
Тема 3. Методологічні підходи у політичному аналізі та прогнозуванні	8	2	2			4
Тема 4. Основні методи у політичному аналізі	8	2	2			4
Тема 5. Інформація та інформаційне забезпечення політичного аналізу та прогнозування. Критерії оцінки інформації	8	2	2			4
Тема 6. Суб'єкт-об'єктне поле політичного аналізу та прогнозування	8	2	2			4
Тема 7. Політичний аналіз та прогнозування у процесах розробки та прийняття управлінських рішень	9	2	2			5
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	60	16	14			30
Модуль 2						
Тема 8. Прогностичний аналіз, прогностична діяльність та політичний прогноз: сутність, принципи, класифікація	9	2	2			5
Тема 9. Основні методи та етапи прогнозування	8	2	2			4
Тема 10. Моделювання. Специфіка моделювання державно-політичних процесів	8	2	2			4
Тема 11. Політичне консультування та політичні технології	8	2	2			4
Тема 12. Аналіз та прогноз політичних ризиків і загроз	8	2	2			4
Тема 13. Аналітичні центри в Україні та світі	10	4	1			5
Тема 14. Аналітичний продукт. Аналітичний документ	7	2	1			4
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	60	18	12			30
Разом за семестр	120	34	26			60

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
2-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Становлення політичного аналізу та прогнозування у науці та практиці управління	7	1				6
Тема 2. Поняття та основні різновиди політичного аналізу і прогнозування. Політична аналітика	7	1				6
Тема 3. Методологічні підходи у політичному аналізі та прогнозуванні	6					6
Тема 4. Основні методи у політичному аналізі	10	2				8
Тема 5. Інформація та інформаційне забезпечення політичного аналізу та прогнозування. Критерії оцінки інформації	10	2				8
Тема 6. Суб'єкт-об'єктне поле політичного аналізу та прогнозування	12	2	2			8
Тема 7. Політичний аналіз та прогнозування у процесах розробки та прийняття управлінських рішень	7					7
Тема 8. Прогностичний аналіз, прогностична діяльність та політичний прогноз: сутність, принципи, класифікація	10	2				8
Тема 9. Основні методи та етапи прогнозування	10		2			8
Тема 10. Моделювання. Специфіка моделювання державно-політичних процесів	7					7
Тема 11. Політичне консультування та політичні технології	7					7
Тема 12. Аналіз та прогноз політичних ризиків і загроз	8					8
Тема 13. Аналітичні центри в Україні та світі	8					8
Тема 14. Аналітичний продукт. Аналітичний документ	9		2			7
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	120	12	6			102
Разом за семестр	120	12	6			102

Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Становлення політичного аналізу та прогнозування у науці та практиці управління	-	-
2	Поняття та основні різновиди політичного аналізу і	2	-

	прогнозування. Політична аналітика		
3	Методологічні підходи у політичному аналізі та прогнозуванні	2	-
4	Основні методи у політичному аналізі	2	-
5	Інформація та інформаційне забезпечення політичного аналізу та прогнозування. Критерії оцінки інформації	2	-
6	Суб'єкт-об'єктне поле політичного аналізу та прогнозування	2	2
7	Політичний аналіз та прогнозування у процесах розробки та прийняття управлінських рішень	2	-
8	Прогностичний аналіз, прогностична діяльність та політичний прогноз: сутність, принципи, класифікація	2	-
9	Основні методи та етапи прогнозування	2	2
10	Моделювання. Специфіка моделювання державно-політичних процесів	2	-
11	Політичне консультивання та політичні технології	2	-
12	Аналіз та прогноз політичних ризиків і загроз	2	-
13	Аналітичні центри в Україні та світі.	2	-
14	Аналітичний продукт. Аналітичний документ	2	2
	Разом	26	6

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Становлення політичного аналізу та прогнозування у науці та практиці управління	4	6
2	Поняття та основні різновиди політичного аналізу і прогнозування. Політична аналітика	5	6
3	Методологічні підходи у політичному аналізі та прогнозуванні	4	6
4	Основні методи у політичному аналізі	4	8
5	Інформація та інформаційне забезпечення політичного аналізу та прогнозування. Критерії оцінки інформації	4	8
6	Суб'єкт-об'єктне поле політичного аналізу та прогнозування	4	8
7	Політичний аналіз та прогнозування у процесах розробки та прийняття управлінських рішень	5	7
8	Прогностичний аналіз, прогностична діяльність та політичний прогноз: сутність, принципи, класифікація	5	8
9	Основні методи та етапи прогнозування	4	8
10	Моделювання. Специфіка моделювання державно-політичних процесів	4	7
11	Політичне консультивання та політичні технології	4	7
12	Аналіз та прогноз політичних ризиків і загроз	4	8
13	Аналітичні центри в Україні та світі	5	8
14	Аналітичний продукт. Аналітичний документ	4	7
	Разом	60	102

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ № 1

Тема 1. Становлення політичного аналізу та прогнозування у науці та практиці управління

Передумови становлення політичного аналізу. Анкетування, статистика у процесах становлення політичного аналізу. Дж. Сінклер, Ф. Ле Плей, Г. Мейх'ю, Ч. Буту, Л. Ловел. Поширення практики використання статистичних та емпіричних даних у формуванні урядової політики.

Професіоналізація політичного аналізу. Становлення політичного аналізу та прогнозування як окремої сфери науки. П. Абурден, Т. Адорно, Р. Арон, Д. Белл, З. Бжезинський, А. Вілдавські, Д. Веймер, А. Вайнінг, Р. Даль, М. Гайдеггер, Д. Істон, Г. Ласуелл, Л. Мемфорд, Дж. Нейсбіт. Перші мозкові центри.

Можливості політичного аналізу та прогнозування у політичних курсах ХХ століття, зокрема у розробці економічної та оборонної політики держав. Професійна політична орієнтація у соціальних дисциплінах. Політична наука та її можливості у вивченні державного управління. Сучасне розуміння сутності політичного аналізу. Політичний аналіз та прогнозування як галузь наукового знання та професійної діяльності.

Еволюція прогностичного потенціалу політичної науки. Специфіка політичного прогнозування.

Передумови становлення та особливості функціонування політичного аналізу та прогнозування в Україні.

Тема 2. Поняття та основні різновиди політичного аналізу і прогнозування. Політична аналітика

Сутність понять «політичного аналізу» та «політичного прогнозування», релевантні категорії. Способи використання терміну «аналіз політики». Political science. Politics. Policy. Polity. Взаємозв'язок politics і policy. Суспільна політика. Державна політика. Аналіз. Policy study. Political analysis і policy analysis. Policy making. Political management.

Субдисциплінарна матриця політичної науки та політичний аналіз. Політичний аналіз й політичне прогнозування, як пошук шляхів оптимальної реалізації інтересів суб'єктів політичної дії. Три форми практики політичного аналізу – ситуаційна, стратегічна та ціннісна. Стратегічний аналіз і прогнозування.

Політична аналітика. Предмет політичної аналітики, компоненти аналітики (функціональний, галузевий, особистий). Визначення політичної аналітики та політичних консультацій. Зв'язок політичної аналітики з

іншими дисциплінами – історією, політологією, соціальною психологією, етнічною психологією, економікою, географією. Циклічність процесу аналізу. Прогноз. Рекомендації та консультації. Суб'єкти та об'єкти політичної аналітики. Функції політичної аналітики. Принципи політичної аналітики. Політичні аналітики та політичні експерти.

Тема 3. Методологічні підходи у політичному аналізі та прогнозуванні

Основні принципи політичного аналізу і прогнозування. Діалектичний підхід у політичному аналізі і прогнозуванні. Безперервний політичний розвиток та принцип історизму. Незворотність, спрямованість, закономірність. Перенесення законів, тенденцій, існуючих у теперішньому, за його межі та відтворення ще не існуючої моделі майбутнього. Роль історичного метода у виявленні значущих історичних фактів і стадій функціонування політичних об'єктів, розкритті логіки і закономірностей їх розвитку.

Синергетичний підхід у політичному аналізі та прогнозуванні, його роль. Системний підхід у політичному аналізі та прогнозі. Суспільство як сукупність масштабних елементів (підсистем), окремих позицій, займаних індивідами, ролей і функцій.

Порівняльний підхід у політичному аналізі та прогнозуванні. Зіставлення за відповідними критеріями політичних інститутів, форм і методів діяльності партій, державних органів та громадських організацій, особливостей політичної культури тощо.

Можливості інституціонального підходу в політичному аналізі та прогнозі. Вивчення політичних інститутів, формально-правових аспектів державного управління, їх практичної реалізації.

Формаційний, або цивілізаційний підходи до пізнання соціально-політичної реальності.

Психологічний підхід у політичному аналізі та прогнозі. Спостереження за поведінкою індивідів у політиці та прогнозування їхніх дій у майбутньому. Політична поведінка на індивідуальному і соціальному рівнях (у групах, соціальних інститутах) та пов'язані з нею аспекти політичного процесу: голосування на виборах; участь в інших формах політичної активності (у тому числі демонстрації, страйки), лідерство; діяльність груп інтересів, політичних партій, суб'єктів міжнародних відносин.

Статистичний підхід політичного аналізу. Кореляційний та множинний аналіз. Паралельне застосування підходів у практиці політичного аналізу та прогнозування.

Тема 4. Основні методи у політичному аналізі

Специфіка методів у політичному аналізі та прогнозуванні. Релевантність методів на кожному з етапів аналізу. Загальнонаукові методи та апарат логіки у політичному аналізі та прогнозуванні. Статистичні дослідження, пошук та накопичення даних. Дисперсійний аналіз. Кластер-аналіз. Факторний аналіз. Аналіз вигід і витрат. Прогнозування. Моделювання.

Аналіз та дослідження документів. Контент-аналіз. 17 цілей контент-аналізу за Б. Берельсоном. Івент-аналіз. Інформаційна база івент-аналізу. Аналіз політичних ситуацій. SWOT-аналіз. PEST-аналіз.

Метод експертних оцінок. Індивідуальні та колективні методи експертної оцінки.

Тема 5. Інформація та інформаційне забезпечення політичного аналізу та прогнозування. Критерії оцінки інформації

Класифікація політичної інформації. Первинна інформація. Вивідна інформація. Відкрита інформація. Таємна інформація. «Сіра література». «Біла» література (книги та журнали, що мають ISSN або ISBN). «Ефемерна» інформація.

Джерела аналітичної інформації. Телебачення. Газети. Журнали. Інші друковані матеріали. Радіо. Інтернет. Вербальні та невербальні канал. Чутки. Виявлення дезінформації. Мета дезінформаційної діяльності.

Збір інформації. Моніторинг інформації. Формування мети моніторингу та визначення джерел інформації. Класифікація джерел інформації за критеріями. Критерій відкритості. Критерій доступності та професійності. Критерій об'єктивності. Критерій часу. Критерій географічного простору.

Поняття, види, та режими моніторингу інформації. Режими моніторингу: фокусний, пакетний. Види моніторингу: контроль проблематики; тотальний контроль. Формування вибірки інформації. Репрезентативна та нерепрезентативна вибірки.

Своєчасність надходження інформації. Повнота інформації. Достовірність інформації. Об'єктивність інформації. Зрозумілість інформації.

Тема 6. Суб'єкт-об'єктне поле політичного аналізу та прогнозування

Виконавці політичного аналізу та прогнозування. Політичні експерти. Одноосібні та групові виконавці політичного аналізу. Державні, недержавні, змішані виконавці політичного аналізу. Постійні та тимчасові експерти. Загальнополітичні, галузеві; регіональні, загальнодержавні, міжнародні продуценти політичного аналізу. Політичні спікери. Політичні оглядачі. Політичні консультанти. Аналітичні центри та типи їх класифікацій.

Споживачі політичного аналізу та прогнозування. Безпосередні споживачі. Опосередковані споживачі.

Політичні події та ситуації як об'єкти аналізу. Проблемно-тематична верифікація об'єктів політичного аналізу: електоральні ситуації, партійна діяльність, зовнішня політика, соціальна напруженість тощо.

Тема 7. Політичний аналіз та прогнозування у процесах розробки та прийняття управлінських рішень

Історія дослідження процесу прийняття та реалізації рішень. Формування наукових підходів та концепцій прийняття політичних рішень впродовж ХХ століття.

Державно-політичні рішення: сутність та функції. Основні підходи до визначення процесу прийняття рішень. Нормативний, поведінковий підхід до прийняття політичних рішень.

Класичні моделі процесу прийняття рішень. Описовий (дескриптивний) та нормативний (прескриптивний) підходи до проблеми прийняття державно-політичних рішень. Моделі політико-управлінського циклу. Фази політико-управлінського циклу. Етапи процесу прийняття рішень.

Основні фази політико-управлінського циклу прийняття рішень. Технологія підготування, прийняття, і реалізації політичного рішення: 1) постановка або виявлення соціальної проблеми, що потребує вирішення; 2) формулювання можливих альтернатив рішення проблеми; 3) обговорення, або порівняльний аналіз, наявних альтернативних рішення; 4) ухвалення рішення, тобто вибір оптимальної альтернативи в якості плану дій; 5) впровадження рішення та аналіз результатів його реалізації.

Особливості прийняття рішень в сфері державної політики. Принципи покращення механізму розробки та ухвалення рішень у сфері політики: точне і правильне визначення проблеми, її суть, причини і чинники, які викликали її появу; аналіз необхідності державних рішень; розробка стратегії і методів планування; вибір оптимальних засобів, інструментів і пріоритетів дій державних органів влади; розробка правової основи для державної політики і рішень; визначення рівня і чисельності органів державної влади, відповідальних за реалізацію державної політики, механізм узгодження їх дій; забезпечення прозорості розподілу державних ресурсів для суспільства; розвиток системи координації і консультування між державними структурами і органами, а також наявність механізмів досягнення згоди і єдності по питаннях державної політики між різними політичними силами і соціальними групами, механізм вирішення конфліктів; вивчення співвідношення результатів і витрат і їх оцінка за кожним альтернативним проектом або рішенням, включаючи оцінку наслідків.

Чинники, що впливають на прийняття рішення.

Специфіка прийняття урядових рішень. Адміністративні рішення.

Механізми підготовки, прийняття та реалізації зовнішньополітичних рішень. Міжнародні недержавні організації та експертно-аналітичні структури у прийнятті зовнішньополітичних рішень.

МОДУЛЬ № 2

Тема 8. Прогностичний аналіз, прогностична діяльність та політичний прогноз: сутність, принципи, класифікація

Сутність політичного прогнозування. Принципи політичного прогнозування. Принцип безперервності. Принцип комплексності. Принцип системності. Принцип співмірності. Принцип прогнозованості завдань та ресурсів. Принцип альтернативності. Принцип наявності зворотного зв'язку. Синергетичний принцип. Принцип верифікації. Гносеологічні особливості прогнозованої діяльності.

Сценаріїв розвитку події у прогнозі (оптимістичний сценарій; песимістичний сценарій; найбільш вірогідний сценарій).

Класифікація прогнозів. Класифікація за підставами (величини попередження). Класифікація за рівнем явища, що прогнозується. Межі прогнозування подій в політиці. Класифікація політичних прогнозів за часом (короткострокові, середньострокові, довгострокові). Специфіка прогнозування кадрових переміщень та виборів.

Тема 9. Основні методи та етапи прогнозування

Метод моделювання. Класифікація моделей. Метод мозкової атаки. Процес генерації ідей. Метод колективної експертної оцінки та його етапи. Метод «Делфі» та його особливості. Метод побудови сценаріїв. Сценарій. Екстраполяція. Інтерполяція та інші релевантні методи політичного прогнозування.

Етапи здійснення прогнозів: передпрогнозна орієнтація з розробленням програми дослідження й уточненням завдання на прогноз, аналіз характеру і масштабів прогнозу, формулювання мети і завдань, робочих гіпотез; визначення методів і процесу організації прогнозування; побудова вихідної (базової) моделі прогнозованого об'єкта методами системного аналізу; збирання даних контексту прогнозування; побудова передмодельних сценаріїв, динамічних рядів показників; створення серії гіпотетичних моделей відповідно вірогідності значення та реальних норм та цілей; верифікація; вироблення рекомендацій; експертиза підготовленого прогнозу і рекомендацій; зіставлення матеріалів розробленого прогнозу з новими даними прогнозного контексту, новий цикл досліджень.

Тема 10. Моделювання. Специфіка моделювання державно-політичних процесів

Сутність та етапи політичного моделювання. Переваги політичного моделювання. Алгоритми політичного моделювання. Об'єкти та основні завдання моделювання соціально-політичних процесів.

Основні типи моделей. Шляхи побудови моделей. Теоретичне та математичне моделювання політичних процесів. Інструменти моделювання політичних процесів. Інновації та штучний інтелект у побудові моделей.

Структура і динаміка політичних систем. Стратегічне планування. Моделювання політичних ситуацій залежно від масштабу (загальнодержавний, регіональний, локальний рівні). Моделювання на рівні геополітичних систем. Моделювання ризиків і конфліктів.

Тема 11. Політичне консультування та політичні технології

Сутність та завдання політичного консультування. Історія становлення політичного консультування. Поняття політичного консультування. Завдання політичного консультування.

Основні форми та типи політичного консультування. Рефлекторне та ігрове консультування. Типи політичних консультантів. Поняття «політичної експертизи». Форми політичної експертизи. Фактори, які впливають на ефективність політичного консультування.

Стадії та способи політичного консультування. Підготовча стадія політичного консультування. Первинна діагностика проблеми. SWOT-аналіз. Технічна підготовка консультування. Початкова стадія консультування: поточна діагностика ситуації. Стадія вироблення рекомендації. Запровадження рекомендацій. Підведення підсумків політичного консультування.

Поняття політичних технологій. Характер і особливості політичних технологій. Типології політичних технологій. Технології у процесах прийняття політичних рішень.

Тема 12. Аналіз та прогноз політичних ризиків і загроз

Система оцінювання ризиків і загроз як важливий елемент стратегічного планування та забезпечення національної стійкості. Національні системи оцінювання ризиків і загроз. Сучасні методи та технології оцінювання ризиків і загроз, моделювання кризових ситуацій, розроблення сценарних прогнозів. Типології, багатокритеріальні матриці, каталоги моделей і сценарних прогнозів на основі картини загроз. Протоколи узгоджених дій для реагування на загрози різного характеру та походження, планування відповідних заходів.

Національні системи оцінювання ризиків і загроз на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях: міжвідомча

взаємодія та співпраця з недержавними суб'єктами, баланс між урядуванням і наукою.

Роль політичної аналітики в управлінні кризами.

Тема 13. Аналітичні центри в Україні та світі

Попит на надання аналітичних послуг у провідних країнах світу. Державні наукові установи і незалежні аналітичні центри (Think Tank) у країнах ЄС. Інститути, що здійснюють незалежний аналіз критичних глобальних, регіональних і державних проблем у Великобританії. Аналітичні центри Франції. Система аналітичних інститутів Німеччини: «університети без студентів», аналітичні центри при університетах, економічні науково-дослідні інститути, аналітичні центри та фонди Німеччини. Досвід інформаційно-аналітичної діяльності аналітичних установ, центрів та організацій Польщі та ін.

Зародження вітчизняної прикладної політології, створення соціологічних і політологічних центрів, «неурядові аналітичні центри». Питома вага аналітичних центрів в Україні.

Попит на аналітичні послуги у сфері політики до та після 2014 року. Рейтинги українських аналітичних центрів. Global Go To Think Tank Index Reports. Українські аналітичні центри серед аналітичних центрів Центральної і Східної Європи.

Тема 14. Аналітичний продукт. Аналітичний документ

Аналітично-консультативні послуги. Замовник інформації. Мета замовлення аналітичного продукту. Цілі, які ставить замовник перед аналітиком. Питання, на які бажає отримати відповідь замовник. Кінцевий вигляд аналітичного продукту. Терміни виконання роботи. Порада як аналітичний продукт.

Аналітичний документ. Змістова композиція аналітичного документа, лексична стратифікація, семантичні стрижні, вимоги до оформлення. Структурні й текстуальні елементи. Типи аналітичних документів: аналітична доповідь, аналітична записка, стаття, анотація, резюме, бриф тощо. Публікація аналітичного документа. Роль аналітичного документа в процесі вироблення політики.

ТЕМАТИКА, ПЛАНИ ТА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Історична генеза «аналізу політики»: теоретичний зміст та практична реалізація (2 год.)

План

1. Етапи розвитку аналізу політики залежно від підходу до його розуміння (як наукового підходу, навчальної дисципліни, професійної діяльності)
2. Аналіз політики як політико-управлінська дисципліна та професійна діяльність в Україні: становлення, аналіз сучасних тенденцій та проблем.
3. Аналіз політики & політичний аналіз.

Варто знати:

Поява певних процедур для аналізу політики пов'язана із зародженням і становленням перших цивілізацій. Найвдалішою ілюстрацією цього є роботи Каутільї, Арістотеля і Платона, які були залучені до практичного процесу виготовлення державної політики. Каутілья був впливовим радником і міністром індійського правителя Чандрагупти I. Його трактат «Артхашастра» – це одна з перших систематичних установок з виготовлення політики, мистецтва управління державою і урядового адміністрування. Платон також служив радником правителів Сицилії, а Арістотель був наставником молодого Олександра Македонського. І «Держава» Платона, і «Політика», і «Етика» Арістотеля містять ряд порад практичного характеру, який свідчить про прикладну спрямованість перших спроб аналізу політики. В ході процесу сучасної інституціоналізації політичної аналітики особливістю європейського напрямку політичного аналізу було здійснення політичних досліджень у широкому соціальному контексті, орієнтованих на історичні й теоретичні виміри політики. У першій половині ХХ ст. починається професіоналізація, а з другої половини – наукова та практична інституціоналізація політичної аналітики. В експертному середовищі, переважно навколо університетів, скла-дається співтовариство професорів, які займаються прикладними соціальними науками, і практикуючих політичних аналітиків, ба-гато з яких також вийшли з університетських кіл. Однак протягом практично всього ХХ ст. "законодавцями моди" в прикладній політичній аналітиці виступали Сполучені Штати Америки, де попит на аналітичну продукцію майже зав-жди органічно поєднувався з пропозицією.

Рекомендована література:

1. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність : Навч. Посіб. К.: Університет «Україна», 2014. 417 с.

2. Веймер Д.Л., Вайнінг Е.Р. Аналіз політики: концепція і практика. К.: «Основи», 2000. 654 с.
3. Вонсович С. Г. Політичний аналіз і прогноз. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП. Зволейко Д. Г., 2010. 120 с.
4. Гогвуд Б., Ган Л. Аналіз політики для реального світу. К.: «Основи». 2004. 390 с.
5. Дерев'янка С. М., Матвієнків С. М. Політичне прогнозування: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2022. 146 с.
6. Державна політика: аналіз та механізми впровадження : конспект лекцій / Укладачі: В. П.Садковий, С. М. Домбровська, І. М. Лопатченко, А. В. Антонов. Х.: НУЦЗУ, 2019. 65 с.
7. Кілієвич О. І., Рябцев Г. Л., Тертичка В. В. Практикум з підготовки аналітичних документів : навч. посіб. Київ: К. І. С., 2016. 95 с.
8. Ключник Р.М. Політичний аналіз. Політична кризологія [Текст] : навч. посіб. Дніпро: Ун-т ім. А. Нобеля, 2019. 84 с.
9. Новакова О.В., Пашина Н.П. Аналіз державної політики : навчальний посібник. Вид. 2-е, перероб. і доп. Маріуполь: Вид-во Маріупольського державного університету, 2017. 304 с.
10. Основні підходи до аналізу та оцінювання державної політики : наук. розробка / Е. А. Афонін, В. В. Голубь, Л. В. Гонюкова та ін. ; за заг. ред. В. В. Тертички, Г. Л. Рябцева. К.: Псіхея, 2016. 48 с.
11. Kraft Michael E., Furlon Scott R. Public Policy: Politics, Analysis, and Alternatives, CQ Press; 7th edition. 2020. 544 с.

Тема 2-3. Методи в політичному аналізі (4 год.)

План

1. Методи політичного аналізу, особливості застосування.
2. Ситуаційний аналіз як фундамент політичної аналітики.
3. Порівняння як метод аналізу.
4. Види порівняльних досліджень, приклади застосування.
5. Дискурсивний аналіз в політичному аналізі.

Практичне завдання (обов'язкове для виконання)!

1. Здійснити контент-аналіз (джерело на вибір):

- виступу/доповіді політика, державного діяча (текст, відео, запис тощо);
- наукової статті з тематики державної/публічної політики;
- програми політичної партії;
- власний варіант джерела.

2. Порівняти декілька виступів політика/державного діяча (або ж інший персонаж на вибір), проаналізованих на основі контент-аналізу, з'ясувати основний посыл, змінні тенденції, на чому хотів наголосити, а що, можливо, приховати, автор.

Варто знати:

В цілому можна виділити дві групи методів політичного аналізу - загальні і приватні. Загальні визначають спрямованість, ракурс і методологічне забезпечення всіх етапів політичного аналізу. До них можна віднести інвент-аналіз, ситуаційний аналіз і деякі інші. Приватні стандартні методи, запозичення з статистики, соціології, економіки та інших дисциплін; їх застосування в різних комбінаціях на окремих стадіях (етапах) політичного аналізу визначається конкретною доцільністю. До даної групи методів можна віднести вибіркового метод, контент-аналіз, математичне моделювання, аналіз вигод і витрат тощо. Вибір методів залежить від характеру політичної події, процесу, явища, цілей і завдань аналітика, ресурсів, якими він володіє (час, фінанси, інформація), особливостей аналітичного продукту, на який розраховує замовник.

Контент-аналіз являє собою метод збору кількісних даних про досліджуване явище або процес для подальшої інтерпретації результатів з метою оцінки і прогнозування дій політичних акторів. Специфіка контент-аналізу дозволила дослідникам віднести його до «науково обґрунтованого методу читання між рядків».

Рекомендована література:

1. Браун П. Портрет ідеального аналітика політики. URL: http://www.icps.com.ua/docs/other/policy_analyst_ukr.pdf
2. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність : Навч. Посіб. К.: Університет «Україна», 2014. 417 с.
3. Веймер Д.Л., Вайнінг Е.Р. Аналіз політики: концепція і практика. К.: «Основи», 2000. 654 с.
4. Гогвуд Б., Ган Л. Аналіз політики для реального світу. К.: «Основи». 2004. 390 с.
5. Горбатенко В. П., Бутовська І. О. Політичне прогнозування : Навч. посібник. К.: МАУП, 2005. 152 с.
6. Горбатенко В., Петренко І. Метод «Делфі» та специфіка його застосування у прогнозних розробках. *Політичний менеджмент*. 2008. № 6 (33). С. 174-182.
7. Дерев'янка С. М., Матвієнків С. М. Політичне прогнозування: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2022. 146 с.

8. Дерев'янка С., Марчук В. Наукове передбачення майбутнього і політика. *Вісник Прикарпатського університету. Політологія / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника*. Вип. 13. Івано-Франківськ: Плай, 2019. С. 195–197. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/politics/article/view/5742/6037>
9. Державна політика: аналіз та механізми впровадження : конспект лекцій / Укладачі: В. П. Садковий, С. М. Домбровська, І. М. Лопатченко, А. В. Антонов. Х.: НУЦЗУ, 2019. 65 с.
10. Захарова В. І. Методика підготовки інформаційно-аналітичних продуктів. *Основи інформаційно-аналітичної діяльності : навч. посіб.* Київ, 2013. С. 240–257.
11. Кілієвич О. І., Рябцев Г. Л., Тертичка В. В. Практикум з підготовки аналітичних документів : навч. посіб. Київ: К. І. С., 2016. 95 с.
12. Ключник Р. М. Політичний аналіз. Політична кризологія [Текст] : навч. посіб. Дніпро: Ун-т ім. А. Нобеля, 2019. 84 с.
13. Кузнєцов О. Виявлення ключових понять з тексту за допомогою контентаналізу. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; [редкол.: О. С. Онищенко та ін.]*. Київ, 2014. Вип. 40. С. 52-60.
14. Лашко А. О. Дискурсивний аналіз як метод аналізу державної політики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 22. С. 159-162.
15. Лисенко Ю. В. Теоретичні основи політичного прогнозування. *Нова парадигма*. 2015. Випуск 126. С. 150-159.
16. Митко А. М. Політична аналітика: навчальний посібник. Луцьк: Вежа-друк, 2014. 224 с.
17. Новакова О. В., Пашина Н. П. Аналіз державної політики : навчальний посібник. Вид. 2-е, перероб. і доп. Маріуполь: Вид-во Маріупольського державного університету, 2017. 304 с.
18. Новакова О. В., Пашина Н. П. Аналіз державної політики. Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2013. 216 с.
19. Основні підходи до аналізу та оцінювання державної політики : наук. розробка / Е. А. Афонін, В. В. Голубь, Л. В. Гонюкова та ін. ; за заг. ред. В. В. Тертички, Г. Л. Рябцева. К.: Псіхея, 2016. 48 с.
20. Пал Л. Аналіз державної політики. К.: «Основи», 1999. 419 с.
21. Парсонс В. Публічна політика: Вступ до теорії й практики аналізу політики. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 520 с.
22. Польовий М. А. Типологія підходів до моделювання політичних процесів. *Гілея: науковий вісник: Зб. наук. праць*. К., 2011. Випуск 48. С. 542–548.
23. Ржевська Н. Ф. Політичний аналіз і стратегічне прогнозування в США : інституційний вимір : монографія. Дрогобич: Коло, 2012. 256 с.

24. Рубанов В. Політичний аналіз як базовий інструмент системного дослідження політики. *Політичний менеджмент*. 2012. №4-5. С. 23-33.
25. Рубанов, В. В. Теорія та методологія політичної аналітики : монографія. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. 234 с.
26. Телешун С. О. Основи інформаційно-аналітичної діяльності в публічному управлінні: навч. посіб. / С. О. Телешун, О. Р. Титаренко, І. В. Рейтерович. К.: НАДУ. 2009. 168 с.
27. Телешун С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації. К.: Благодійний фонд «Співдружність», 2001. 111 с.
28. Чирун Л. Б., Кучковський В.В., Висоцька В.А. Особливості методів контент-аналізу текстових масивів вебресурсів у межах регіону. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка» : зб. наук. пр.*; голова ред.-видав. ради Н. І. Чухрай. Львів, 2015. № 829 : Інформаційні системи та мережі. С. 296- 320.
29. Шуляк А. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці кадрів для інформаційно-аналітичної та політичної сфер. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. № 65(3). С. 291-303.
30. Яцина Ю.О., Кудінов І.О. Кластерне моделювання в політичному аналізі. *Молодий вчений*. 2015. №7 (22). Частина 2. С. 130-134.
31. Gailmard S. Game theory and the study of American political development. *Public Choice*. 2020. Vol. 185, issue 3-4, Dec. P. 315-333.

Тема 4. Методи в політичному аналізі (продовження) (2 год.)

План

Практичне завдання:

Провести SWOT-аналіз (об'єкт на вибір):

- Особливості функціонування ДВНЗ «УжНУ»
- Вибір для навчання спеціальності «Політологія» в ДВНЗ «УжНУ»
- Територіальна громада проживання
- Регіон/область проживання
- Партійна система (рівень країни/області/міста)
- Організація / ГО / підприємство тощо
- Ваш об'єкт на вибір

Варто знати:

SWOT-аналіз – це аналітичний метод, який використовується для оцінювання сильних і слабких сторін, а також можливостей і загроз. Абревіатура SWOT складається зі скорочень слів і означає наступне: S (Strengths) – сильні сторони. Унікальні характеристики та переваги, які дають можливість виділятися. W (Weaknesses) – слабкі сторони. Недоліки, які не дають належною мірою розвиватися. O (Opportunities) –

можливості. Компоненти оточення, які можуть поліпшити становище і стан за умови їх використання. Т (Threats) – загрози. Компоненти оточення, через які можна зазнати втрат, збитків тощо. З 1960-х років і донині SWOT-аналіз широко застосовується у процесі стратегічного планування. SWOT вперше ввели у 1963 році в Гарварді на конференції з проблем бізнес-політики професор Кеннет Ендрюс. Акронім SWOT може бути зображений у вигляді таблиці.

Рекомендована література:

1. Веймер Д.Л., Вайнінг Е.Р. Аналіз політики: концепція і практика. К.: «Основи», 2000. 654 с.
2. Гогвуд Б., Ган Л. Аналіз політики для реального світу. К.: «Основи». 2004. 390 с.
3. Горбатенко В. П., Бутовська І. О. Політичне прогнозування : Навч. посібник. К.: МАУП, 2005. 152 с.
4. Горбатенко В., Петренко І. Метод «Делфі» та специфіка його застосування у прогнозних розробках. *Політичний менеджмент*. 2008. № 6 (33). С. 174-182.
5. Дерев'янка С. М., Матвієнків С. М. Політичне прогнозування: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2022. 146 с.
6. Дерев'янка С., Марчук В. Наукове передбачення майбутнього і політика. *Вісник Прикарпатського університету. Політологія / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника*. Вип. 13. Івано-Франківськ: Плай, 2019. С. 195–197. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/politics/article/view/5742/6037>
7. Державна політика: аналіз та механізми впровадження : конспект лекцій / Укладачі: В. П.Садковий, С. М. Домбровська, І. М. Лопатченко, А. В. Антонов. Х.: НУЦЗУ, 2019. 65 с.
8. Захарова В. І. Методика підготовки інформаційно-аналітичних продуктів. *Основи інформаційно-аналітичної діяльності : навч. посіб.* Київ, 2013. С. 240–257.
9. Кілієвич О. І., Рябцев Г. Л., Тертичка В. В. Практикум з підготовки аналітичних документів : навч. посіб. Київ: К. І. С., 2016. 95 с.
10. Ключник Р.М. Політичний аналіз. Політична кризологія [Текст] : навч. посіб. Дніпро: Ун-т ім. А. Нобеля, 2019. 84 с.
11. Кузнєцов О. Виявлення ключових понять з тексту за допомогою контентаналізу. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; [редкол.: О. С. Онищенко та ін.]*. Київ, 2014. Вип. 40. С. 52-60.

12. Лашко А.О. Дискурсивний аналіз як метод аналізу державної політики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 22. С. 159-162.
13. Лисенко Ю.В. Теоретичні основи політичного прогнозування. *Нова парадигма*. 2015. Випуск 126. С. 150-159.
14. Митко А. М. Політична аналітика: навчальний посібник. Луцьк: Вежа-друк, 2014. 224 с.
15. Новакова О.В., Пашина Н.П. Аналіз державної політики : навчальний посібник. Вид. 2-е, перероб. і доп. Маріуполь: Вид-во Маріупольського державного університету, 2017. 304 с.
16. Новакова О.В., Пашина Н.П. Аналіз державної політики. Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2013. 216 с.
17. Основні підходи до аналізу та оцінювання державної політики : наук. розробка / Е. А. Афонін, В. В. Голубь, Л. В. Гонюкова та ін. ; за заг. ред. В. В. Тертички, Г. Л. Рябцева. К.: Псіхея, 2016. 48 с.
18. Пал Л. Аналіз державної політики. К.: «Основи», 1999. 419 с.
19. Парсонс В. Публічна політика: Вступ до теорії й практики аналізу політики. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 520 с.
20. Польовий М. А. Типологія підходів до моделювання політичних процесів. *Гілея: науковий вісник: Зб. наук. праць*. К., 2011. Випуск 48. С. 542–548.
21. Ржевська Н.Ф. Політичний аналіз і стратегічне прогнозування в США : інституційний вимір : монографія. Дрогобич: Коло, 2012. 256 с.
22. Рубанов В. Політичний аналіз як базовий інструмент системного дослідження політики. *Політичний менеджмент*. 2012. №4-5. С. 23-33.
23. Рубанов, В. В. Теорія та методологія політичної аналітики : монографія. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. 234 с.
24. Телешун С. О. Основи інформаційно-аналітичної діяльності в публічному управлінні: навч. посіб. / С. О. Телешун, О. Р. Титаренко, І. В. Рейтерович. К.: НАДУ. 2009. 168 с.
25. Телешун С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації. К.: Благодійний фонд «Співдружність», 2001. 111 с.
26. Чирун Л. Б., Кучковський В.В., Висоцька В.А. Особливості методів контент-аналізу текстових масивів вебресурсів у межах регіону. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка» : зб. наук. пр.*; голова ред.-видав. ради Н. І. Чухрай. Львів, 2015. № 829 : Інформаційні системи та мережі. С. 296- 320.
27. Шуляк А. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці кадрів для інформаційно-аналітичної та політичної сфер. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. № 65(3). С. 291-303.

Тема 5. Методи в політичному аналізі (продовження) (2 год.)

План

Практичне завдання:

Провести PEST-аналіз (об'єкт на вибір):

- Особливості функціонування ДВНЗ «УжНУ»
- Територіальна громада проживання
- Регіон/область проживання
- Партійна система (рівень країни/області/міста)
- Виборча кампанія на місцевому рівні
- Організація / ГО / підприємство тощо
- Ваш об'єкт на вибір

Варто знати:

Метод, позначений аббревіатурою PEST, охоплює вивчення впливу макросередовища на об'єкт, а саме політичних (P), економічних (E), соціально-культурних (S) і технологічних (T) чинників. Він необхідний для оцінювання поточного стану та прогнозу змін. Даний вид аналізу передбачає ретельне вивчення кожної зі сфер за вказаним списком критеріїв, важливих для об'єкта:

Політичні (Political) наприклад: національна та світова політична ситуація; передумови до змін; втручання держави у сферу діяльності компанії; податкова політика; рівень бюрократії та корупції; тенденції до виникнення політичної кризи.

Економічні (Economic) наприклад: показники доходів громадян; рівень інфляції; стан ринку праці, зокрема й рівень безробіття; динаміку внутрішнього валового продукту; зміни в курсі валют; зміни на ринках, від яких залежить компанія; динаміку економічного розвитку; вартість енергоносіїв та сировини.

Соціально-культурні (Social) наприклад: демографічні показники та їхня динаміка; розвиток та зміна споживчих вподобань; специфіка менталітету та низка цінностей, притаманних середовищу; ступінь освіченості населення (зокрема й кваліфікація кадрів).

Технологічні (Technological) наприклад: політика держави в галузі інноваційних розробок; рівень стану технологій в індустрії; вплив нововведень; поява відкриттів, патентів тощо; доступ до технологій; розвиток інтернету, мобільних пристроїв, їхній вплив.

Рекомендована література:

1. Веймер Д.Л., Вайнінг Е.Р. Аналіз політики: концепція і практика. К.: «Основи», 2000. 654 с.
2. Дерев'янка С., Марчук В. Наукове передбачення майбутнього і політика. *Вісник Прикарпатського університету. Політологія /*

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Вип. 13. Івано-Франківськ: Плай, 2019. С. 195–197. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/politics/article/view/5742/6037>

3. Захарова В. І. Методика підготовки інформаційно-аналітичних продуктів. *Основи інформаційно-аналітичної діяльності : навч. посіб.* Київ, 2013. С. 240–257.

4. Кілієвич О. І., Рябцев Г. Л., Тертичка В. В. Практикум з підготовки аналітичних документів : навч. посіб. Київ: К. І. С., 2016. 95 с.

5. Ключник Р.М. Політичний аналіз. Політична кризологія [Текст] : навч. посіб. Дніпро: Ун-т ім. А. Нобеля, 2019. 84 с.

6. Кузнецов О. Виявлення ключових понять з тексту за допомогою контентаналізу. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; [редкол.: О. С. Онищенко та ін.].* Київ, 2014. Вип. 40. С. 52-60.

7. Лашко А.О. Дискурсивний аналіз як метод аналізу державної політики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 22. С. 159-162.

8. Лисенко Ю.В. Теоретичні основи політичного прогнозування. *Нова парадигма*. 2015. Випуск 126. С. 150-159.

9. Митко А. М. Політична аналітика: навчальний посібник. Луцьк: Вежа-друк, 2014. 224 с.

10. Новакова О.В., Пашина Н.П. Аналіз державної політики : навчальний посібник. Вид. 2-е, перероб. і доп. Маріуполь: Вид-во Маріупольського державного університету, 2017. 304 с.

11. Новакова О.В., Пашина Н.П. Аналіз державної політики. Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2013. 216 с.

12. Основні підходи до аналізу та оцінювання державної політики : наук. розробка / Е. А. Афонін, В. В. Голубь, Л. В. Гонюкова та ін. ; за заг. ред. В. В. Тертички, Г. Л. Рябцева. К.: Псіхея, 2016. 48 с.

13. Пал Л. Аналіз державної політики. К.: «Основи», 1999. 419 с.

14. Парсонс В. Публічна політика: Вступ до теорії й практики аналізу політики. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 520 с.

15. Польовий М. А. Типологія підходів до моделювання політичних процесів. *Гілея: науковий вісник: Зб. наук. праць*. К., 2011. Випуск 48. С. 542–548.

16. Ржевська Н.Ф. Політичний аналіз і стратегічне прогнозування в США : інституційний вимір : монографія. Дрогобич: Коло, 2012. 256 с.

17. Рубанов В. Політичний аналіз як базовий інструмент системного дослідження політики. *Політичний менеджмент*. 2012. №4-5. С. 23-33.

18. Рубанов, В. В. Теорія та методологія політичної аналітики : монографія. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. 234 с.

19. Телешун С. О. Основи інформаційно-аналітичної діяльності в публічному управлінні: навч. посіб. / С. О. Телешун, О. Р. Титаренко, І. В. Рейтерович. К.: НАДУ. 2009. 168 с.

20. Телешун С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації. К.: Благодійний фонд «Співдружність», 2001. 111 с.

21. Шуляк А. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці кадрів для інформаційно-аналітичної та політичної сфер. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. № 65(3). С. 291-303.

Тема 6. Роль інформації в аналітичній роботі (4 год.)

План

1. Роль інформації в аналітичній роботі.
2. Ранжування джерел інформації: (в тому числі політичної) від більш популярного до менш популярного серед населення джерела в Україні.
3. Вікові особливості у виборі джерел інформації серед українців (яка вікова категорія яким джерелам інформації надає перевагу).
4. Регіональні особливості у виборі джерел інформації в Україні.
5. Вплив російських джерел інформації в Україні.
6. Вплив дезінформації, фейків (в сучасному суспільстві, політиці, інформаційній війні тощо): засоби протидії.

Практичне завдання: запропонуйте перелік кроків та заходів, які, на вашу думку, найкраще сприятимуть протидії та нівелюванню впливу дезінформації (рівень країни, регіону, громади тощо).

Варто знати:

Слово «інформація» походить від лат. *informatio*, яке має декілька значень: роз'яснення; виклад фактів, подій; витлумачення; представлення, поняття; ознайомлення, просвіта. Загалом інформація – це сукупність різних повідомлень, відромостей, даних про відповідні предмети, явища, процеси, відношення.

Політична інформація – це сукупність знань, повідомлень про явища, факти і події політичної сфери суспільства. Політично значуща інформація – це зміст усієї сукупності повідомлень, які змінюють стан політичних акторів в процесі їх громадсько-практичної діяльності. Розрізняють три види неправдивої інформації:

– помилкова інформація без мети зашкодити (місінформація) – це неправдивий або оманливий контент, який поширюється без наміру, хоча наслідки все одно можуть бути шкідливими.

– неправдива інформація з метою зашкодити (дезінформація), яка поширюється з наміром ввести в оману, отримати економічну чи політичну вигоду та завдати шкоди суспільству.

– правдива особиста інформація (малінформація), яку поширюють, щоб зруйнувати репутацію особи чи організації.

Рекомендована література:

1. Берегельський А. В. Візуальний продукт у роботі інформаційноаналітичних центрів як інструмент представлення інформації. *Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору : матеріали міжнар. наук. конф.* (Київ, 21-23 жовт. 2014 р.) / НАН України [та ін.] ; [редкол.: В. І. Попик та ін.]. Київ, 2014. С. 265-268.

2. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність: навч. посіб. К.: Університет «Україна», 2014. 417 с. URL : http://nbuviar.gov.ua/images/nak_mon_partneriv/IAD.pdf

3. Вітушко Н. Інформаційно-аналітичне дослідження на замовлення органів державної влади: особливості організації етапу підготовки інформаційної бази. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; редкол.: О. С. Онищенко [та ін.]. Київ, 2013. Вип. 36. С. 245-258.*

4. Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації : стан, проблеми та перспективи : матеріали V Всеукраїн. наук.-практ. конф., м. Полтава, 25 листопада 2020 р. / редкол. : І. Г. Передерій, О. Є. Гомотюк та ін. Полтава, 2020. 401 с.

5. Ейон Я., Куїнн Л. Як написати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики. Практичний посібник для радників з державної політики з Центральної та Східної Європи / Пер. с англ. С. Соколік. Наук. ред. пер. О. Кілієвич. К.: «К.І.С», 2003. 120 с.

6. Захарова В. І. Оглядово-аналітичний документ: поняття, класифікація, структура, методика складання. *Основи інформаційно-аналітичної діяльності : навч. посіб. / В. І. Захарова, Л. Я. Філіпова. Київ, 2013. С. 204–234.*

7. Захарова І. В., Філіпова, Л. Я. Основи інформаційно-аналітичної діяльності. К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2013. 336 с.

8. Інформаційно-аналітична діяльність : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. Луцьк, 2018. 158 назв.

9. Інформаційно-аналітична діяльність: основи теорії. Ч. 1: конспект лекцій / уклад. Л. Є. Яценко. Одеса, 2014. 79 с. URL : http://opu.ua/upload/files/hsf/dsia/KL_IAD.pdf

10. Климчук Л. В. Класифікація документів: досвід, історіографічний аналіз. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2014. № 2. С. 35-38. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2014_2_8

11. Ключник Р.М. Політичний аналіз. Політична кризологія [Текст] : навч. посіб. Дніпро: Ун-т ім. А. Нобеля, 2019. 84 с.

12. Коломієць, Є. В. Удосконалення механізму інформаційноаналітичного забезпечення державного управління в Україні : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 / Коломієць Є. В. Донецьк: держ. ун-т упр. Маріуполь, 2015. 20 с.

13. Макарова О. Роль інформаційно-аналітичних центрів у підтримці органів державного управління (за досвідом Чилі). *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського* : збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. бк України ; [редкол.: О. С. Онищенко та ін.]. Київ, 2014. Вип. 39. С. 194-204.

14. Митко А. М. Інформаційна демократія: реалії та виклики часу : [монографія]. Луцьк: Вежа-друк, 2014. 400 с.

15. Потіха А. Преса як джерело підготовки інформаційно-аналітичного продукту. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського* / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, АБУ. Київ, 2007. Вип. 18. С. 125-129.

16. Прибиткова І. Статистичний аналіз і вимірювання в соціологічних дослідженнях. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2012. № 3. С. 99-113.

17. Сандул О. Застосування інноваційних технологій у процесі реферування літератури з метою створення якісних інформаційних ресурсів. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського* : збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; редкол.: О. С. Онищенко [та ін.]. Київ, 2013. Вип. 37. С. 265-275.

18. Сельченкова С. Інформаційно-аналітичні документи: акти. *Довідник секретаря та офіс-менеджера*. 2015. № 11. С. 42- 54.

19. Сілкова Г. До питання класифікації інформаційно-аналітичної продукції. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. Київ, 2013. Вип. 37. С. 40-48. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/nrbuimviv_2013_37_6

20. Шуляк А. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці кадрів для інформаційно-аналітичної та політичної сфер. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. № 65(3). С. 291-303.

21. Шуляк А. Інформаційний тероризм як інструмент впливу на інформаційний конформізм в глобальному середовищі / Митко А.М., Кольцова І.І. *Політичне життя*. №2. 2018. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2018. С. 135-139.

22. Шуляк А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-друк, 2020. 274 с.

23. Шуляк А. Медіатехнології під час моделювання образу «іншого» в ідеології «руського міра». *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. № 2 (406). С.105-114.

24. Шуляк А. Пропаганда й маніпуляції в інформаційній сфері / Митко А., Канарська А. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. № 1 (374). С.59-64.

25. Propaganda Diary. URL: <https://russiandisinfo.voxukraine.org/about>

26. VoxCheck. URL: <https://voxcheck.voxukraine.org/>

Тема 7. Суб'єкти аналітичної діяльності: проблеми визначення та типології (2 год.)

План

1. Аналітичні центри – проблема визначення.
2. Аналітичні інституції та «третій сектор».
3. Центри публічної політики: зміст діяльності.
4. Традиційні науково-дослідні організації.
5. Основні критерії класифікації аналітичних інституцій.
6. Авторські класифікації аналітичних інституцій.

Варто знати:

Ефективна та якісна система експертно-аналітичного забезпечення державної політики є невід'ємною складовою професійного функціонування всього державного механізму. Впровадження та всебічне використання аналітичних методів і технологій забезпечує експертно-аналітичну підтримку прийняття та реалізації державно-політичних рішень на всіх рівнях владної ієрархії, забезпечує інформаційну підтримку обраної для реалізації державної політики і створює умови для об'єктивного формування громадської думки щодо її впровадження, забезпечує потреби державних службовців у верифікованому аналітичному матеріалі.

Важливим питанням при дослідженні експертно-аналітичної діяльності є аналіз її суб'єктів та їх класифікація. Залежно від форми власності та місця в політичній системі, кількісного складу та організаційної структури, рівня інтегрованості в апарат держави та інших критеріїв можна говорити про різні види та, відповідно, притаманні їм особливості аналітичних структур, що здійснюють експертно-аналітичну діяльність. Будь-яка діяльність передбачає наявність суб'єктів діяльності (чи принаймні одного); відносин, зв'язків та взаємодій; мети, об'єкту та продукту (результату) діяльності, а також оточення, до якого входять учасники, в тому числі і випадкові, середовище та обставини

оточення.

Основними суб'єктами експертно-аналітичної діяльності є політичний експерт-аналітик чи група політичних експертів-аналітиків, які забезпечують реалізацію функцій експертно-аналітичної діяльності у відповідності з поставленими перед ними завданнями та загальною метою.

Рекомендована література:

1. Берегельський А. В. Візуальний продукт у роботі інформаційноаналітичних центрів як інструмент представлення інформації. *Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору : матеріали міжнар. наук. конф.* (Київ, 21-23 жовт. 2014 р.) / НАН України [та ін.] ; [редкол.: В. І. Попик та ін.]. Київ, 2014. С. 265-268.
2. Браун П. Портрет ідеального аналітика політики. URL: http://www.icps.com.ua/docs/other/policy_analyst_ukr.pdf
3. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність: навч. посіб. К.: Університет «Україна», 2014. 417 с. URL : http://nbuviar.gov.ua/images/nak_mon_partneriv/IAD.pdf
4. Вітушко Н. Інформаційно-аналітичне дослідження на замовлення органів державної влади: особливості організації етапу підготовки інформаційної бази. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; редкол.: О. С. Онищенко [та ін.]. Київ, 2013. Вип. 36. С. 245-258.*
5. Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації : стан, проблеми та перспективи : матеріали V Всеукраїн. наук.-практ. конф., м. Полтава, 25 листопада 2020 р. / редкол. : І. Г. Передерій, О. Є. Гомотюк та ін. Полтава, 2020. 401 с.
6. Ейон Я., Куїнн Л. Як написати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики. Практичний посібник для радників з державної політики з Центральної та Східної Європи / Пер. с англ. С. Соколік. Наук. ред. пер. О. Кілієвич. К.: «К.І.С», 2003. 120 с.
7. Захарова І. В., Філіпова, Л. Я. Основи інформаційно-аналітичної діяльності. К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2013. 336 с.
8. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua>
9. Інтернет-проект «Мережа аналітичних центрів України». URL: www.intellect.org.ua
10. Інформаційно-аналітична діяльність : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. Луцьк, 2018. 158 назв.

11. Інформаційно-аналітична діяльність: основи теорії. Ч. 1: конспект лекцій / уклад. Л. Є. Яценко. Одеса, 2014. 79 с. URL : http://opu.ua/upload/files/hsf/dsia/KL_IAD.pdf
12. Коломієць, Є. В. Удосконалення механізму інформаційно-аналітичного забезпечення державного управління в Україні : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 / Коломієць Є. В. Донец. держ. ун-т упр. Маріуполь, 2015. 20 с.
13. Макарова О. Роль інформаційно-аналітичних центрів у підтримці органів державного управління (за досвідом Чилі). *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського* : збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. бк України ; [редкол.: О. С. Онищенко та ін.]. Київ, 2014. Вип. 39. С. 194-204.
14. Митко А. М. Інформаційна демократія: реалії та виклики часу : [монографія]. Луцьк: Вежа-друк, 2014. 400 с.
15. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. URL: <http://www.niss.gov.ua>
16. Потіха А. Преса як джерело підготовки інформаційно-аналітичного продукту. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського* / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, АБУ. Київ, 2007. Вип. 18. С. 125-129.
17. Прибиткова І. Статистичний аналіз і вимірювання в соціологічних дослідженнях. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2012. № 3. С. 99-113.
18. Сандул О. Застосування інноваційних технологій у процесі реферування літератури з метою створення якісних інформаційних ресурсів. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського* : збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; редкол.: О. С. Онищенко [та ін.]. Київ, 2013. Вип. 37. С. 265-275.
19. Сельченкова С. Інформаційно-аналітичні документи: акти. *Довідник секретаря та офіс-менеджера*. 2015. № 11. С. 42- 54.
20. Сілкова Г. До питання класифікації інформаційно-аналітичної продукції. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. Київ, 2013. Вип. 37. С. 40-48. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/nprnbuimviv_2013_37_6
21. *Українські аналітичні центри*. URL: <https://thinktwiceua.org/uk/think-tanks/ukraine/>
22. Шуляк А. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці кадрів для інформаційно-аналітичної та політичної сфер. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. № 65(3). С. 291-303.
23. Шуляк А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-друк, 2020. 274 с.

Тема 8. Політичний аналіз і прогноз як основа процесу прийняття рішень (4 год.)

План

1. Особливості процесу прийняття рішень. Історія дослідження процесу прийняття та реалізації рішень.
2. Класичні моделі процесу прийняття рішень. Альтернативні моделі «політико-управлінських потоків» Д.Кінгдона і "раундів" Г. Тейсмана.
3. Соціопсихологія і три моделі прийняття рішень.
4. Технологія підготування, прийняття, і реалізації політичного рішення. Моделі ухвалення політичних рішень.
5. Державно-політичні рішення: сутність та функції. Теоретичні аспекти дослідження державно-політичних рішень.
6. Специфіка прийняття урядових рішень.
7. Адміністративні рішення. Модель ухвалення адміністративних рішень.
8. Типи рішень відповідно до характеру процедури ухвалення.
9. Специфіка прийняття зовнішньополітичних рішень.
10. Моделі та методики прийняття рішень у зовнішній політиці.

Варто знати:

Альтернатива є одним з варіантів дій. Політичне рішення – це свідомий вибір одного з можливих варіантів політичних дій, воно передуює політичним діям, дає їм той чи інший імпульс. Прийняття політичних рішень – це центральний елемент перетворення вимог різних груп в засоби і методи регулювання соціальних відносин. Тобто, прийняття політичних рішень – це технологічне перетворення політичної влади в управління соціальними процесами. Рішення може вплинути на майбутній стан як об'єкта керування, так і тих, хто приймає це рішення. Тому прийняття рішень, які торкаються особливо життя суспільства, повинно носити обміркований, строго науковий характер. З проблемою прийняття політичних рішень учасники політичних дій зіштовхуються тоді, коли з'являється необхідність вибору оптимального варіанту поведінки, тобто найкращого способу дії серед багатьох можливих у даних умовах.

Рекомендована література:

1. Аналіз і прогнозування зовнішньої політики : матеріали до хрестоматії з навчальної дисципліни (спеціальність «Міжнародні відносини», ОКР «магістр») / Упорядник С. М. Дерев'янка. Івано-Франківськ: ПНУ, 2019. 30 с.
2. Бебик В.М. Технології, процеси, типи і правила прийняття політичних рішень. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. 2009. Випуск 1. С. 11-18.

3. Берегельський А. В. Візуальний продукт у роботі інформаційноаналітичних центрів як інструмент представлення інформації. *Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору : матеріали міжнар. наук. конф.* (Київ, 21-23 жовт. 2014 р.) / НАН України [та ін.] ; [редкол.: В. І. Попик та ін.]. Київ, 2014. С. 265-268.
4. Браун П. Портрет ідеального аналітика політики. URL: http://www.icps.com.ua/docs/other/policy_analyst_ukr.pdf
5. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність: навч. посіб. К.: Університет «Україна», 2014. 417 с. URL : http://nbuviar.gov.ua/images/nak_mon_partneriv/IAD.pdf
6. Вітушко Н. Інформаційно-аналітичне дослідження на замовлення органів державної влади: особливості організації етапу підготовки інформаційної бази. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : збірник* / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; редкол.: О. С. Онищенко [та ін.]. Київ, 2013. Вип. 36. С. 245-258.
7. Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації : стан, проблеми та перспективи : матеріали V Всеукраїн. наук.-практ. конф., м. Полтава, 25 листопада 2020 р. / редкол. : І. Г. Передерій, О. Є. Гомотюк та ін. Полтава, 2020. 401 с.
8. Ейон Я., Куїнн Л. Як написати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики. Практичний посібник для радників з державної політики з Центральної та Східної Європи / Пер. с англ. С. Соколік. Наук. ред. пер. О. Кілієвич. К.: «К.І.С.», 2003. 120 с.
9. Захарова І. В., Філіпова, Л. Я. Основи інформаційно-аналітичної діяльності. К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2013. 336 с.
10. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua>
11. Інтернет-проект «Мережа аналітичних центрів України». URL: www.intellect.org.ua
12. Інформаційно-аналітична діяльність : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. Луцьк, 2018. 158 назв.
13. Інформаційно-аналітична діяльність: основи теорії. Ч. 1: конспект лекцій / уклад. Л. Є. Яценко. Одеса, 2014. 79 с. URL : http://opu.ua/upload/files/hsf/dsia/KL_IAD.pdf
14. Керівні принципи щодо громадської участі у процесі прийняття політичних рішень. 2017. URL: <https://rm.coe.int/guidelines-on-civil-participation-in-political-decision-making/168076e135>
15. Коломієць, Є. В. Удосконалення механізму інформаційно-аналітичного забезпечення державного управління в Україні : автореф. дис.

... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 / Коломієць Є. В. Донец. держ. ун-т упр. Маріуполь, 2015. 20 с.

16. Лисий А.О. Загальнотеоретичні підстави прийняття політичних рішень. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2020. Вип. 1(14). С. 12-19.

17. Макарова О. Роль інформаційно-аналітичних центрів у підтримці органів державного управління (за досвідом Чилі). *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. бк України ; [редкол.: О. С. Онищенко та ін.]*. Київ, 2014. Вип. 39. С. 194-204.

18. Митко А. М. Інформаційна демократія: реалії та виклики часу : [монографія]. Луцьк: Вежа-друк, 2014. 400 с.

19. Орел М. Технології й особливості розробки та імплементації управлінських рішень з питань забезпечення політичної безпеки. *Державне управління : удосконалення та розвиток*. 2019. URL : http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2019/26.pdf

20. Потіха А. Преса як джерело підготовки інформаційно-аналітичного продукту. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, АБУ*. Київ, 2007. Вип. 18. С. 125-129.

21. Прибиткова І. Статистичний аналіз і вимірювання в соціологічних дослідженнях. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2012. № 3. С. 99-113.

22. Сандул О. Застосування інноваційних технологій у процесі реферування літератури з метою створення якісних інформаційних ресурсів. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; редкол.: О. С. Онищенко [та ін.]*. Київ, 2013. Вип. 37. С. 265-275.

23. Сельченкова С. Інформаційно-аналітичні документи: акти. *Довідник секретаря та офіс-менеджера*. 2015. № 11. С. 42- 54.

24. Сергієнко Т. Особливості та технології прийняття і впровадження політичних рішень в умовах сьогодення. *Гуманітарний вісник ЗДА*. 2017. Випуск 69. С. 189-194.

25. Сілкова Г. До питання класифікації інформаційно-аналітичної продукції. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. Київ, 2013. Вип. 37. С. 40-48. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/nprnbuimviv_2013_37_6

26. Чабанна М. Застосування моделі політико-управлінського циклу до дослідження процесу прийняття політичних рішень. *Наукові записки. ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*. Вип. 49. С. 355-364.

27. Шуляк А. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці кадрів для інформаційно-аналітичної та політичної сфер. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. № 65(3). С. 291-303.

28. Шуляк А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-друк, 2020. 274 с.

Тема 9. Політичне прогнозування: сутність, принципи (4 год.)

План

1. Поняття та види прогнозів
2. Етапи вироблення прогнозу
3. Принципи політичного прогнозування
4. Методи науково-прогностичних досліджень

Практичне завдання (обов'язкове для виконання, у тому числі тим студентам, хто обрав теоретичне питання)

Провести аналіз політичних прогнозів на 2025 рік (на вибір):

- прогнозів, які стосуються України;
- світовий порядок 2025: політичний прогноз.

Критерії:

- автор;
- сфера (у випадку відмінної від політики сфери);
- ключові моменти;
- спільні акценти;
- відмінності.

Варто знати:

Прогноз (від гр. prognosis, pro – наперед, gnosis – пізнання) – науково обґрунтоване судження про можливі стани певного явища в майбутньому, альтернативні шляхи і терміни їх реалізації. Прогноз є універсальним методом і водночас невід'ємною функцією будь-якої наукової дисципліни. Прогнозування в науці розглядається як самодостатній напрям, основу якого становлять спроби оцінити майбутні соціальні події у певній галузі наукових (як природничих, так і соціальних) знань.

Окремі елементи прогнозування існували вже в Давньому Світі. З розвитком наукових знань у XV–XVII ст. вони почали складатися в систему. Цей процес значно прискорився на середину XIX ст. На межі XIX–XX ст. з'являються твори прогностичного характеру, присвячені конкретним проблемам майбутнього. Суспільно-політична практика засвідчує: чим вищий рівень прогнозування, тим ефективнішими і результативнішими є планування та управління. Актуальність проблеми політичного прогнозування зумовлена такими чинниками:

- 1) ускладненням процесів розвитку суспільного життя в умовах НТР;
- 2) значним розширенням обсягу і масштабів прогностичної діяльності,

кількісної та якісної багатоманітності об'єктів прогнозування;

3) зростанням соціальної, економічної, екологічної, інформаційної цінностей прогнозів.

Рекомендована література:

1. Аналіз і прогнозування зовнішньої політики : матеріали до хрестоматії з навчальної дисципліни (спеціальність «Міжнародні відносини», ОКР «магістр») / Упорядник С. М. Дерев'янка. Івано-Франківськ: ПНУ, 2019. 30 с.

2. Браун П. Портрет ідеального аналітика політики. URL: http://www.icps.com.ua/docs/other/policy_analyst_ukr.pdf

3. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність: навч. посіб. К.: Університет «Україна», 2014. 417 с. URL : http://nbuviar.gov.ua/images/nak_mon_partneriv/IAD.pdf

4. Вонсович С. Г. Політичний аналіз і прогноз. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП. Зволейко Д. Г., 2010. 120 с.

5. Горбатенко В. П., Бутовська І. О. Політичне прогнозування : Навч. посібник. К.: МАУП, 2005. 152 с.

6. Горбатенко В. Футурологія і політика : монографія. Київ: Академвидав, 2019. 288 с.

7. Дерев'янка С., Марчук В. Наукове передбачення майбутнього і політика. *Вісник Прикарпатського університету. Політологія / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника*. Вип. 13. Івано-Франківськ: Плай, 2019. С. 195–197. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/politics/article/view/5742/6037>

8. Дерев'янка С. М., Матвієнків С. М. Політичне прогнозування: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2022. 146 с.

9. Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації : стан, проблеми та перспективи : матеріали V Всеукраїн. наук.-практ. конф., м. Полтава, 25 листопада 2020 р. / редкол. : І. Г. Передерій, О. Є. Гомотюк та ін. Полтава, 2020. 401 с.

10. Ейон Я., Куїнн Л. Як написати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики. Практичний посібник для радників з державної політики з Центральної та Східної Європи / Пер. с англ. С. Соколік. Наук. ред. пер. О. Кілієвич. К.: «К.І.С», 2003. 120 с.

11. Захарова І. В., Філіпова, Л. Я. Основи інформаційно-аналітичної діяльності. К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2013. 336 с.

12. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua>

13. Інтернет-проект «Мережа аналітичних центрів України». URL: www.intellect.org.ua

14. Інформаційно-аналітична діяльність : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. Луцьк, 2018. 158 назв.

15. Інформаційно-аналітична діяльність: основи теорії. Ч. 1: конспект лекцій / уклад. Л. Є. Яценко. Одеса, 2014. 79 с. URL : http://opu.ua/upload/files/hsf/dsia/KL_IAD.pdf

16. Керівні принципи щодо громадської участі у процесі прийняття політичних рішень. 2017. URL: <https://rm.coe.int/guidelines-on-civil-participation-in-political-decision-making/168076e135>

17. Коломієць, Є. В. Удосконалення механізму інформаційно-аналітичного забезпечення державного управління в Україні : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 / Коломієць Є. В. Донец. держ. ун-т упр. Маріуполь, 2015. 20 с.

18. Лисенко Ю.В. Теоретичні основи політичного прогнозування. *Нова парадигма*. 2015. Випуск 126. С. 150-159.

19. Лисий А.О. Загальнотеоретичні підстави прийняття політичних рішень. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2020. Вип. 1(14). С. 12-19.

20. Макарова О. Роль інформаційно-аналітичних центрів у підтримці органів державного управління (за досвідом Чилі). *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. бк України ; [редкол.: О. С. Онищенко та ін.]*. Київ, 2014. Вип. 39. С. 194-204.

21. Митко А. М. Інформаційна демократія: реалії та виклики часу : [монографія]. Луцьк: Вежа-друк, 2014. 400 с.

22. Орел М. Технології й особливості розробки та імплементації управлінських рішень з питань забезпечення політичної безпеки. *Державне управління : удосконалення та розвиток*. 2019. URL : http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2019/26.pdf

23. Потіха А. Преса як джерело підготовки інформаційно-аналітичного продукту. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, АБУ*. Київ, 2007. Вип. 18. С. 125-129.

24. Прибиткова І. Статистичний аналіз і вимірювання в соціологічних дослідженнях. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2012. № 3. С. 99-113.

25. Ржевська Н.Ф. Політичний аналіз і стратегічне прогнозування в США : інституційний вимір : монографія. Дрогобич: Коло, 2012. 256 с.

26. Сандул О. Застосування інноваційних технологій у процесі реферування літератури з метою створення якісних інформаційних ресурсів. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; редкол.: О. С. Онищенко [та ін.]*. Київ, 2013. Вип. 37. С. 265-275.

27. Сельченкова С. Інформаційно-аналітичні документи: акти. *Довідник секретаря та офіс-менеджера*. 2015. № 11. С. 42- 54.

28. Сергієнко Т. Особливості та технології прийняття і впровадження політичних рішень в умовах сьогодення. *Гуманітарний вісник ЗДІА*. 2017. Випуск 69. С. 189-194.

29. Сілкова Г. До питання класифікації інформаційно-аналітичної продукції. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. Київ, 2013. Вип. 37. С. 40-48. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/nprnbuimviv_2013_37_6

30. Чабанна М. Застосування моделі політико-управлінського циклу до дослідження процесу прийняття політичних рішень. *Наукові записки. ІІЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*. Вип. 49. С. 355-364.

31. Шуляк А. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці кадрів для інформаційно-аналітичної та політичної сфер. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. № 65(3). С. 291-303.

32. Шуляк А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-друк, 2020. 274 с.

Тема 9. Політичний консалтинг (2 год.)

План

1. Теоретико-методологічні підходи до розуміння політичного консультування.
2. Іміджмейкінг в політичному консультуванні.
3. Політичний консалтинг та масові комунікації.
4. Політичний консалтинг та особливості формування політичного образу в Україні.

Практичне завдання (обов'язкове для виконання)

Провести оцінку консалтингової компанії – об'єкт та предмет на вибір:

- виконавець;
- сфера;
- ключові моменти;
- очікування;
- реальні результати.

Варто знати:

Політичний консалтинг є невід'ємною складовою політичного життя. У країнах з розвинутими демократичними традиціями діяльність політичних консультантів є досить поширеним явищем. Зважаючи на різноманітні підходи до трактування сутності явища політичного консультування в політиці, особливу увагу слід приділити його типології та функціям, які виконують суб'єкти політичного консультування у

професійному політичному середовищі. Поділ політичного консультування на певні типи залежить від низки критеріїв, а це: 1) особливості політичної системи тої чи іншої країни; 2) законодавство про вибори; 3) хто є суб'єктами політичного консультування; 4) суб'єктно-об'єктні відносини в процесі політичного консультування.

При формальному консультуванні суб'єкти набувають різноманітних соціальних ролей, які мають службове оформлення у конкретних умовах і обставинах. За такими критеріями в структурі апарату політика можна визначити такі типи суб'єктів формального політичного консультування: помічник, радник, консультант (у вузькому сенсі).

Суб'єктами неформального політичного консультування виступають члени сім'ї, родичі, друзі, люди, а також випадкові та незнайомі люди, які можуть висловити щонебудь на вулиці, мітингу, на різного роду зустрічах. Проміжне місце між формальним і неформальним політичним консультуванням займає змішане, яке поєднує спільні характеристики кожного із типів.

Рекомендована література:

1. Аналіз і прогнозування зовнішньої політики : матеріали до хрестоматії з навчальної дисципліни (спеціальність «Міжнародні відносини», ОКР «магістр») / Упорядник С. М. Дерев'янка. Івано-Франківськ: ПНУ, 2019. 30 с.
2. Браун П. Портрет ідеального аналітика політики. URL: http://www.icps.com.ua/docs/other/policy_analyst_ukr.pdf
3. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність: навч. посіб. К.: Університет «Україна», 2014. 417 с. URL : http://nbuviar.gov.ua/images/nak_mon_partneriv/IAD.pdf
4. Вонсович С. Г. Політичний аналіз і прогноз. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП. Зволейко Д. Г., 2010. 120 с.
5. Горбатенко В. П., Бутовська І. О. Політичне прогнозування : Навч. посібник. К.: МАУП, 2005. 152 с.
6. Горбатенко В. Футурологія і політика : монографія. Київ: Академвидав, 2019. 288 с.
7. Дерев'янка С., Марчук В. Наукове передбачення майбутнього і політика. *Вісник Прикарпатського університету. Політологія / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника*. Вип. 13. Івано-Франківськ: Плай, 2019. С. 195–197. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/politics/article/view/5742/6037>
8. Дерев'янка С. М., Матвієнків С. М. Політичне прогнозування: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2022. 146 с.

9. Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації : стан, проблеми та перспективи : матеріали V Всеукраїн. наук.-практ. конф., м. Полтава, 25 листопада 2020 р. / редкол. : І. Г. Передерій, О. Є. Гомотюк та ін. Полтава, 2020. 401 с.

10. Ейон Я., Куїнн Л. Як написати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики. Практичний посібник для радників з державної політики з Центральної та Східної Європи / Пер. с англ. С. Соколік. Наук. ред. пер. О. Кілієвич. К.: «К.І.С», 2003. 120 с.

11. Захарова І. В., Філіпова, Л. Я. Основи інформаційно-аналітичної діяльності. К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2013. 336 с.

12. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua>

13. Інтернет-проект «Мережа аналітичних центрів України». URL: www.intellect.org.ua

14. Інформаційно-аналітична діяльність : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. Луцьк, 2018. 158 назв.

15. Інформаційно-аналітична діяльність: основи теорії. Ч. 1: конспект лекцій / уклад. Л. Є. Яценко. Одеса, 2014. 79 с. URL : http://opu.ua/upload/files/hsf/dsia/KL_IAD.pdf

16. Керівні принципи щодо громадської участі у процесі прийняття політичних рішень. 2017. URL: <https://rm.coe.int/guidelines-on-civil-participation-in-political-decision-making/168076e135>

17. Коломієць, Є. В. Удосконалення механізму інформаційно-аналітичного забезпечення державного управління в Україні : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 / Коломієць Є. В. Донец. держ. ун-т упр. Маріуполь, 2015. 20 с.

18. Лисенко Ю.В. Теоретичні основи політичного прогнозування. *Нова парадигма*. 2015. Випуск 126. С. 150-159.

19. Лисий А.О. Загальнотеоретичні підстави прийняття політичних рішень. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2020. Вип. 1(14). С. 12-19.

20. Макарова О. Роль інформаційно-аналітичних центрів у підтримці органів державного управління (за досвідом Чилі). *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : збірник* / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. бк України ; [редкол.: О. С. Онищенко та ін.]. Київ, 2014. Вип. 39. С. 194-204.

21. Митко А. М. Інформаційна демократія: реалії та виклики часу : [монографія]. Луцьк: Вежа-друк, 2014. 400 с.

22. Орел М. Технології й особливості розробки та імплементації управлінських рішень з питань забезпечення політичної безпеки. *Державне*

управління : удосконалення та розвиток. 2019. URL : http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2019/26.pdf

23. Потіха А. Преса як джерело підготовки інформаційно-аналітичного продукту. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, АБУ.* Київ, 2007. Вип. 18. С. 125-129.

24. Прибиткова І. Статистичний аналіз і вимірювання в соціологічних дослідженнях. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг.* 2012. № 3. С. 99-113.

25. Ржевська Н.Ф. Політичний аналіз і стратегічне прогнозування в США : інституційний вимір : монографія. Дрогобич: Коло, 2012. 256 с.

26. Сандул О. Застосування інноваційних технологій у процесі реферування літератури з метою створення якісних інформаційних ресурсів. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; редкол.: О. С. Онищенко [та ін.].* Київ, 2013. Вип. 37. С. 265-275.

27. Сельченкова С. Інформаційно-аналітичні документи: акти. *Довідник секретаря та офіс-менеджера.* 2015. № 11. С. 42- 54.

28. Сергієнко Т. Особливості та технології прийняття і впровадження політичних рішень в умовах сьогодення. *Гуманітарний вісник ЗДІА.* 2017. Випуск 69. С. 189-194.

29. Сілкова Г. До питання класифікації інформаційно-аналітичної продукції. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського.* Київ, 2013. Вип. 37. С. 40-48. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/nprnbuimviv_2013_37_6

30. Чабанна М. Застосування моделі політико-управлінського циклу до дослідження процесу прийняття політичних рішень. *Наукові записки. ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України.* Вип. 49. С. 355-364.

31. Шуляк А. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці кадрів для інформаційно-аналітичної та політичної сфер. *Інформаційні технології і засоби навчання.* 2018. № 65(3). С. 291-303.

32. Шуляк А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-друк, 2020. 274 с.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача. Зміст самостійної роботи з предмету «Політичний аналіз і прогнозування» визначається типовою програмою дисципліни та методичними рекомендаціями викладача. Самостійна робота поділяється на аудиторну і позааудиторну. Аудиторна самостійна робота реалізується під час читання лекцій і практичних занять, проведення консультацій та ін. Самостійна робота студентів над навчальним матеріалом програми курсу, що не виноситься на розгляд під час лекційних і практичних занять (позааудиторна самостійна робота), має на меті сформувати вміння самостійно працювати над рекомендованою літературою та відповідати на поставлені в аудиторіях питання.

Індивідуальна робота студента з предмету «Політичний аналіз і прогнозування» включає виконання наступних завдань:

Перший модуль:

Ідентифікація проблеми для аналізу та формулювання альтернатив в аналітичному процесі

Завдання 1.

1. На основі складників визнання і визначення проблеми (див. «Формулювання проблеми»):

- Сформулюйте проблему, придатну для аналізу політики
- Визначте замовника (клієнта) аналізу
- Ціль (мету розв'язання проблеми)

2. Сформулюйте альтернативи розв'язання проблеми (дерево рішень)

Форма виконання:

1. Формулювання проблеми:

- Симптоми проблемної ситуації;
- Законодавча й інституційна база у сферах, де спостерігаються вказані симптоми (включаючи чинну політику);

• Масштаб проблеми (територія, час, сфера, соціальні групи, відсоток населення);

• Традиційна точка зору щодо цієї проблеми (які чинники перешкоджали розв'язанню проблеми в минулому, чи є практика розв'язання подібних проблем?);

• Коротка історія питання (як вирішувалася раніше і сучасний стан справ);

- Опис інструментів здійснення чинної політики;
- Оцінювання результатів та ефективності дії політики;

- Нагальність вирішення.
2. Замовник (клієнт):
- Чи в компетенції замовника вирішення сформульованої проблеми?
 - Чи зацікавлений замовник у її вирішенні?
 - Чи має замовник ресурси на її вирішення?
3. Ціль (мета розв'язання проблеми):
- Чи є ціль зовнішньою щодо сформульованої проблеми?
 - Чи відповідає ціль на запитання «навіщо розв'язувати проблему?»
 - Які суспільні цінності «підтримає» розв'язання проблеми?
4. Альтернативи:
- Status-quo (бездія);
 - Формулювання альтернатив (варіанти рішень, дій, три типові альтернативи крім status-quo).

Другий модуль:

Роль аналітики в оцінці та попередженні ризиків і загроз

Завдання:

Проаналізувати матеріали аналітичної доповіді Національного інституту стратегічних досліджень: Національні системи оцінювання ризиків і загроз: кращі світові практики, нові можливості для України : аналіт. доп. / [Резнікова О. О., Войтовський К. Є. Лепіхов А. В.] ; за заг. ред. О. О. Резнікової. Київ : НІСД, 2020. 84 с. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-07/dopovid.pdf>

та підготувати презентацію на основі опрацьованого матеріалу.

Вимоги до презентації:

- щонайменше 20 слайдів;
- структура:
- титульний слайд;
- план;
- 3-4 слайди для висвітлення кожного питання;
- 1 слайд – питання для аудиторії в аналітичному ключі;
- завершальний слайд – список використаних джерел.

Максимальна оцінка – 20 балів.

ЗАВДАННЯ НА МОДУЛЬНІ КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ

Методика модульного контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Політичний аналіз і прогнозування» включає проведення двох контрольних робіт та підсумкового контролю у формі усного іспиту.

ЗРАЗКИ ЗАВДАНЬ ДЛЯ МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Рівень I

Тести:

1. Теоретичні дослідження, пошук закономірностей і детермінант розвитку політичних систем та процесів – це:
 - А) емпірична аналітика;
 - Б) електоральна аналітика;
 - В) академічна аналітика;
 - Г) прикладна аналітика.
2. Вироблення методів, формування методик і технологій, організація та проведення аналітичних досліджень – це:
 - А) емпірична аналітика;
 - Б) електоральна аналітика;
 - В) академічна аналітика;
 - Г) прикладна аналітика.
3. Аналітичний супровід процесів формування та реалізації державної політики й електоральних процесів, вироблення порад щодо вирішення конкретних проблем державної політики тощо – це:
 - А) емпірична аналітика;
 - Б) електоральна аналітика;
 - В) академічна аналітика;
 - Г) прикладна аналітика.
4. Наукові області, які сформували нове ставлення до виробництва політичних знань на основі систематичного збору даних:
 - А) статистика і демографія;
 - Б) інформатика та інженерія;
 - В) економіка та виробництво;
 - Г) соціологія та політологія.
5. «Законодавцями моди» в політичній аналітиці ХХ ст. були:
 - А) Велика Британія;
 - Б) Франція;
 - В) Австрія;
 - Г) США.
6. Сучасний термін «аналіз політики» вперше було вжито:
 - А) Е. Дрор;

- Б) Ч. Лінблом;
- В) А. Вілдавскі;
- Г) Л. Пал.

7. Продукт аналізу політики:

- А) дія;
- Б) порада;
- В) рішення;
- Г) документ.

8. Десять порад для успішного аналізу політики належать:

- А) Е. Дрор;
- Б) Ч. Лінблу;
- В) А. Вілдавскі;
- Г) Л. Палу.

9. Для проведення якісного аналізу Леслі Пал радить залучати:

- А) одного експерта;
- Б) двох експертів;
- В) різних експертів;
- Г) жодна із відповідей не є правильною.

10. Методи соціальної психології та психоаналізу у політичному аналізі застосував:

- А) Т. Парсонс;
- Б) Д. Істон;
- В) Г. Лассуел;
- Г) Г. Алмонд.

11. Методика PPBS (програмування - планування - бюджетування) була розроблена:

- А) RAND-Corporation;
- Б) Каліфорнійський університет;
- В) Association of Public Policy Analysis and Management;
- Г) APPAM Mission.

12. Політичний аналіз:

- А) має прикладний, орієнтований на проблеми характер;
- Б) існують чіткі часові обмеження для проведення конкретного аналізу;
- В) орієнтований на клієнта;
- Г) всі відповіді правильні.

13. Методика спрямована на обробку інформації, яка показує, хто говорить або робить, що говорить або робить, по відношенню до кого і коли говорить або робить – це:

- А) івент-аналіз;
- Б) контент-аналіз;
- В) SWOT-аналіз;
- Г) PEST-аналіз.

14. Інформаційний банк із вивчення проблем міжнародних конфліктів (банк Е. Азара) виник на основі:

- А) івент-аналізу;
- Б) контент-аналізу;
- В) SWOT-аналізу;
- Г) PEST-аналізу.

15. «Науково обгрунтований метод читання між рядків» – це:

- А) івент-аналізу;
- Б) контент-аналізу;
- В) SWOT-аналізу;
- Г) PEST-аналізу.

16. Властивості інформації:

- А) об'єктивність;
- Б) корисність ;
- В) актуальність;
- Г) всі відповіді правильні.

17. Зміст усієї сукупності повідомлень, які змінюють стан політичних акторів в процесі їх громадсько-практичної діяльності – це:

- А) політична інформація;
- Б) політично значуща інформація;
- В) актуальність інформація;
- Г) всі відповіді правильні.

18. Види політичної інформації:

- А) констатуюча;
- Б) спонукальна;
- В) мотивуюча;
- Г) всі відповіді правильні.

19. Перебільшені, сумнівні або оманливі заголовки, зображення чи описи в соціальних мережах для створення вебтрафіку – це:

- А) джинса;
- Б) клікбейт;
- В) пропаганда ;
- Г) фейк.

20. Квазіурядові аналітичні інституції виділяє:

- А) Е. Дрор;
- Б) Ч. Лінблом;
- В) А. Вілдавскі;
- Г) Л. Пал.

Рівень II (приклади описово-аналітичних питань на основі пройденої тематики)

1. Протидія прапананді. Фактчекінг, кроки: наявні рекомендації та ваші пропозиції.

2. Десять порад успішного аналізу політики: ваша оцінка доцільності.

3. SWOT-аналіз: приклад застосування.

4. PEST-аналіз: приклад застосування.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається з двох видів завдань, різних рівнів складності.

Перший рівень – це завдання тестового характеру, покликані оцінити загальний рівень засвоєння знань студентами з дисципліни відповідно до тематичного блоку, який був розкритий на лекційних заняттях і обговорювався на семінарських заняттях. Перший рівень завдань модульної контрольної роботи максимально може бути оцінений у 20 балів.

Другий рівень завдань модульної контрольної роботи складається з трьох запитань описово-аналітичного характеру, які покликані оцінити розуміння загальнотеоретичних основ з проблематики політичного аналізу і прогнозування, аналітичної роботи загалом, як у сфері науки, так і практично-професійної діяльності, зокрема релевантних понять, категорій, теорій, розуміння студентами використання різних методик аналізу, об'єктивних законів аналітики та прогнозування. Залежно від послідовності викладу, обґрунтованості та орієнтуванні у тематичному матеріалі кожне запитання може бути оцінене у 10 балів.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (ІСПИТ)

1. Політичний аналіз та аналіз політики
2. Політична аналітика: генеза
3. Основні поняття та категорії політичного аналізу
4. Інформація: поняття та види. Роль інформації у політичному аналізі
5. Джерела інформації
6. Процес збору інформації
7. Моніторинг інформації
8. Політична інформація та політично значуща інформація
9. Критерії оцінки та добору інформації для аналітичної роботи
10. Джерела політичної та політично значущої інформації
11. Джерела політичної інформації в Україні
12. Пропаганда, дезінформація
13. Політична аналітика
14. Суб'єкт/об'єктна складова політичного аналізу
15. Започаткування вітчизняної політичної аналітики: теорія та практика
16. Методи політичного аналізу
17. Метод експертних оцінок
18. Індивідуальні та колективні методи експертної оцінки
19. Технології аналітичної роботи
20. Аналіз державної політики
21. Політичний прогноз
22. Етапи вироблення прогнозу
23. Принципи політичного прогнозування
24. Методи науково-прогностичних досліджень
25. Теоретико-методологічні підходи до розуміння політичного консультування.
26. Іміджмейкінг в політичному консультуванні
27. Політичний консалтинг та масові комунікації
28. Політичні консультації та політична експертиза
29. Політичний консалтинг та особливості формування політичного образу в Україні
30. Етапи аналітичного процесу
31. Інформаційно-аналітичний продукт
32. Види інформаційно-аналітичного продукту
33. Аналітично-консультативні послуги
34. Аналітичний документ. Змістова композиція аналітичного документа
35. Аналітичне забезпечення органів державної влади та місцевого самоврядування

36. Аналітичні центри
37. Традиційні науково-дослідні організації.
38. Основні критерії класифікації аналітичних інституцій
39. Аналітичні центри в Україні
40. Аналітичні інституції у вашому регіоні.

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- іспит;
- письмове тестування;
- аналітичне есе;
- презентації результатів виконаної індивідуальної та практичної роботи студента.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виступ на семінарських заняттях, написання аналітичних робіт, письмове тестування.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний іспит.

При визначенні оцінки за модуль враховуються результати модульного контрольного оцінювання, поточного контролю під час навчальних занять, виконання самостійної чи індивідуальної роботи. Максимальна оцінка з кожного модульного контролю – 100 балів.

Підсумкова модульна оцінка з навчальної дисципліни визначається як середнє арифметичне результатів усіх модульних контролів та виставляється за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	50	100
6	7	8	8	7	7	7		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума

T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	50	100
8	8	7	7	7	7	6		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	6	30	7	30
Письмове тестування при тематичному оцінюванні			1	10
Презентація	1	10	1	10
Есе	1	10		
Модульна контрольна робота		50		50
Разом		100		100

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-

програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи;

оцінку «добре» (82-89 балів, B) – заслуговує студент, який:

– повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;

– має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;

– під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, C) заслуговує студент, який:

– в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;

– вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

– опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

– знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;

– виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;

– ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;

– допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення;

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

– володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер;

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

– виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених

програмою завдань;

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту заочної форми навчання, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		диференційована	недиференційована
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

В умовах використання формату онлайн-навчання (дистанційного навчання) із застосуванням мережі Google Meet названі засоби, методи та форми визначаються за домовленістю зі здобувачами і в залежності від зручного виду взаємодії, застосовуються з допомогою існуючих функцій групових чатів та відеоконференцій.

Для ефективного засвоєння тематики є можливість демонстрації необхідних матеріалів на робочому столі комп'ютерного технічного засобу під час занять і семінарів. Зокрема, у разі потреби, під час онлайнзаняття можна надати доступ до свого екрану, щоб показати презентації або іншу тематичну інформацію на робочому столі.

Планування лекційних і семінарських занять, модульних контрольних робіт, звітування за індивідуальну та іншу передбачену програмою роботу зі студентами, а також підсумкова перевірка знань у формі іспиту (заліку) здійснюється заздалегідь за допомогою прив'язки до Google-календаря. Синхронізація запланованих заходів виконується автоматично на всіх зручних для їх проведення пристроях.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література

1. Веймер Д.Л., Вайнінг Е.Р. Аналіз політики: концепція і практика. К.: «Основи», 2000. 654 с.
2. Гогвуд Б., Ган Л. Аналіз політики для реального світу. К.: «Основи». 2004. 390 с.
3. Державна політика: аналіз та механізми впровадження: конспект лекцій / Укладачі: В. П. Садковий, С. М. Домбровська, І. М. Лопатченко, А. В. Антонов. Х.: НУЦЗУ, 2019. 65 с.
4. Кілієвич О. І., Рябцев Г. Л., Тертичка В. В. Практикум з підготовки аналітичних документів: навч. посіб. К.: К. І. С., 2016. 95 с.
5. Ключник Р.М. Політичний аналіз. Політична кризологія [Текст]: навч. посіб. Дніпро: Ун-т ім. А. Нобеля, 2019. 84 с.
6. Митко А. М. Політична аналітика: навчальний посібник. Луцьк: Вежа-друк, 2014. 224 с.
7. Новакова О.В., Пашина Н.П. Аналіз державної політики: навчальний посібник. Вид. 2-е, перероб.. і доп. Маріуполь: Вид-во Маріупольського державного університету, 2017. 304 с.
8. Основні підходи до аналізу та оцінювання державної політики: наук. розробка / Е. А. Афонін, В. В. Голубь, Л. В. Гонюкова та ін.; за заг. ред. В. В. Тертички, Г. Л. Рябцева. К.: Псіхея, 2016. 48 с.

Допоміжна література

9. Аналіз і прогнозування зовнішньої політики: матеріали до хрестоматії з навчальної дисципліни (спеціальність «Міжнародні відносини», ОКР «магістр») / Упорядник С. М. Дерев'янка. Івано-Франківськ: ПНУ, 2019. 30 с.
10. Бебик В.М. Технології, процеси, типи і правила прийняття політичних рішень. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. 2009. Випуск 1. С. 11-18.
11. Валевська І.А. Інформаційні аспекти політичного аналізу в державній політиці. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2011. Випуск 103 (Частина I). С. 57-66.
12. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність: Навч. Посіб. К.: Університет «Україна», 2014. 417 с.
13. Волянюк О.Я. Аналіз політики у ретроспективі та перспективі розвитку громадянських якостей. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2019. Випуск 25. С. 82-90.
14. Вонсович С. Г. Політичний аналіз і прогноз. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП. Зволейко Д. Г., 2010. 120 с.

15. Герасимчук Т.Ф., Киридон А.М., Троян С.С. Загальна теорія політики: Навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. 226 с.
16. Горбатенко В. П., Бутовська І. О. Політичне прогнозування: Навч. посібник. К.: МАУП, 2005. 152 с.
17. Горбатенко В., Петренко І. Метод «Делфі» та специфіка його застосування у прогнозних розробках. *Політичний менеджмент*. 2008. № 6 (33). С. 174-182.
18. Горбатенко В. Футурологія і політика: монографія. Київ: Академвидав, 2019. 288 с.
19. Григораш С. М. Змістова композиція аналітичних документів. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. Київ. 2013. № 1. С. 21-25. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2013_1_6
20. Громадська Н.А. Політичний аналіз як невід’ємна складова політичної журналістики. *Наукові праці. Політологія*. 2016. Випуск 261. С. 34-38. Том 273.
21. Дерев’янка С., Марчук В. Наукове передбачення майбутнього і політика. *Вісник Прикарпатського університету. Політологія / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника*. Вип. 13. Івано-Франківськ: Плай, 2019. С. 195–197. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/politics/article/view/5742/6037>
22. Дерев’янка С. М., Матвієнків С. М. Політичне прогнозування: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2022. 146 с.
23. Державна політика: підруч. / редкол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.: НАДУ, 2014. 448 с.
24. Єсмуханова Ю. Оцінка досліджень у сфері публічної політики в Україні: попит і пропозиція на ринку аналізу політик. URL: <https://www.irf.ua/publication/oczinka-doslidzhen-u-sferi-publichnoyi-polityky-v-ukrayini/>
25. Захарова В. І. Методика підготовки інформаційно-аналітичних продуктів. *Основи інформаційно-аналітичної діяльності: навч. посіб.* Київ, 2013. С. 240–257.
26. Керівні принципи щодо громадської участі у процесі прийняття політичних рішень. 2017. URL: <https://rm.coe.int/guidelines-on-civil-participation-in-political-decision-making/168076e135>
27. Кілієвич О. І. Розвиток аналітичних умінь державних службовців в процесі підготовки аналітичних документів з аналізу політики. *Європейські принципи і стандарти підготовки публічних управлінців: орієнтири для України : матеріали щоріч. наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 5-6 40 лис. 2015 р.)* / [за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, М. М. Білинської, В. М. Сороко, Л. А. Гаєвської]. К. : НАДУ, 2015. С. 154-156

28. Кравчук І. В. Оцінювання державної політики в Україні: монографія. К.: К.І.С., 2013. 272 с.
29. Кузнецов О. Виявлення ключових понять з тексту за допомогою контент-аналізу. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського: збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України; [редкол.: О. С. Онищенко та ін.]*. Київ, 2014. Вип. 40. С. 52-60.
30. Лашко А.О. Дискурсивний аналіз як метод аналізу державної політики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 22. С. 159-162.
31. Лисенко Ю.В. Теоретичні основи політичного прогнозування. *Нова парадигма*. 2015. Випуск 126. С. 150-159.
32. Лисий А.О. Загальнотеоретичні підстави прийняття політичних рішень. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2020. Вип. 1(14). С. 12-19.
33. Макарова О. Роль інформаційно-аналітичних центрів у підтримці органів державного управління (за досвідом Чилі). *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського: збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. бк України; [редкол.: О. С. Онищенко та ін.]*. Київ, 2014. Вип. 39. С. 194-204.
34. Матвієнків С. М. Інформаційний простір сучасної України як складова національної безпеки і суверенітету держави. *Політична наука: теорія, методологія, практика: монографія / [за ред. Климончука В. Й.]*; Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника; Факультет іст., політол. і міжнар. відносин. Івано-Франківськ: Супрун В.П., 2021. С. 207–225.
35. Морра І. Л. Дж. Шлях до результатів: планування і оцінювання ефективних стратегій розвитку. К.: Аванпост-Прим, 2015. 580 с.
36. Новакова О.В., Пашина Н.П. Аналіз державної політики. Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2013. 216 с.
37. Орел М. Технології й особливості розробки та імплементації управлінських рішень з питань забезпечення політичної безпеки. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2019/26.pdf
38. Пал Л. Аналіз державної політики. К.: «Основи», 1999. 419 с.
39. Парсонс В. Публічна політика: Вступ до теорії й практики аналізу політики. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 520 с.
40. Петренко І. І. Основні види аналізу державної політики. *Вісник КНУ ім. Тараса Шевченка. Філософія. Політологія*. 2014. № 4 (118). С. 40–43.
41. Поліщук О.О. Історія поняття «політичні технології». *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. № 1 (28) 2016. С. 186-195. URL: <http://fil.nlu.edu.ua/article/view/64044>

42. Польовий М. А. Типологія підходів до моделювання політичних процесів. *Гілея: науковий вісник: Зб. наук. праць*. К., 2011. Випуск 48. С. 542–548.

43. Ржевська Н.Ф. Політичний аналіз і стратегічне прогнозування в США: інституційний вимір : монографія. Дрогобич: Коло, 2012. 256 с.

44. Рубанов В. Політичний аналіз як базовий інструмент системного дослідження політики. *Політичний менеджмент*. 2012. №4-5. С. 23-33.

45. Рубанов В. Політична аналітика в Україні: стан та перспективи дослідження. *Політичний менеджмент*. 2012. №3. С. 11-22.

46. Рубанов В. Про співвідношення предметних меж політичного аналізу і аналізу політики як політико-управлінських наукових дисциплін. *Політичний менеджмент*. №1-2. 2012. С. 28-34.

47. Рубанов, В. В. Теорія та методологія політичної аналітики: монографія. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. 234 с.

48. Рябцев Г. Л. Основи стратегічного планування: навч. посіб. для слухачів заочнодистанційної форми навчання. К.: НТЦ «Псіхея», 2015. 72 с.

49. Сергієнко Т. Особливості та технології прийняття і впровадження політичних рішень в умовах сьогодення. *Гуманітарний вісник ЗДІА*. 2017. Випуск 69. С. 189-194.

50. Стоун Д. Парадокс політики. Мистецтво ухвалення політичних рішень. К.: «Альтернативи», 2000. 304 с.

51. Телешун С. О. Основи інформаційно-аналітичної діяльності в публічному управлінні: навч. посіб. / С. О. Телешун, О. Р. Титаренко, І. В. Рейтерович. К.: НАДУ. 2009. 168 с.

52. Телешун С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації. К.: Благодійний фонд «Співдружність», 2001. 111 с.

53. Теорія і практика політичного аналізу: навч. посіб. / За заг. ред. О.Валевського, В. Ребкала. К.: Міленіум, 2003. 228 с.

54. Тертичка В. Політична наука й аналіз політики: парадигма взаємовідносин. *Вісник УАДУ*. 2002. № 2. С. 273-282.

55. Український соціум: соціально-політичний аналіз сучасності та прогноз майбутнього: зб. матеріалів XXIII Всеукр. наук. конф. викладачів, молодих науковців і студентів (м. Харків, 30 листоп. 2021 р.) / М-во освіти і науки України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого; Харків. асоц. політологів. Харків: Право, 2021. 196 с.

56. Чабанна М. Застосування моделі політико-управлінського циклу до дослідження процесу прийняття політичних рішень. Наукові записки. ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. Вип. 49. С. 355-364.

57. Чирун Л. Б., Кучковський В.В., Висоцька В.А. Особливості методів контент-аналізу текстових масивів вебресурсів у межах регіону. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*: зб. наук. пр.;

голова ред.-видав. ради Н. І. Чухрай. Львів, 2015. № 829: Інформаційні системи та мережі. С. 296- 320.

58. Шуляк А. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці кадрів для інформаційно-аналітичної та політичної сфер. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. № 65(3). С. 291-303.

59. Шуляк А. Інформаційний тероризм як інструмент впливу на інформаційний конформізм в глобальному середовищі / Митко А.М., Кольцова І.І. *Політичне життя*. №2. 2018. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2018. С. 135-139.

60. Шуляк А. Медіатехнології під час моделювання образу «іншого» в ідеології «руського міра». *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. № 2 (406). С.105-114.

61. Шуляк А. Пропаганда й маніпуляції в інформаційній сфері / Митко А., Канарська А. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. № 1 (374). С.59-64.

62. Янг Е., Куїнн Л. Як написати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики : Практичний посібник для радників з державної політики у Центральній і Східній Європі / Пер. з англ.. С.Соколик. Наук. ред.. пер. О.Кілієвич. К.: «К.І.С.», 2003. 130 с.

63. Яцина Ю.О., Кудінов І.О. Кластерне моделювання в політичному аналізі. *Молодий вчений*. 2015. №7 (22). Частина 2. С. 130-134.

64. Gailmard S. Game theory and the study of American political development. *Public Choice*. 2020. Vol. 185, issue 3-4, Dec. P. 315-333

65. Kraft Michael E., Furlon Scott R. *Public Policy: Politics, Analysis, and Alternatives*, CQ Press; 7th edition. 2020. 544 с.

66. Rubanov V.V. Political expert as a self-sufficient party of political analytics. *European science review*. July-August, 2014. № 7-8. Pp. 81-88.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Браун П. Портрет ідеального аналітика політики. URL: http://www.icps.com.ua/docs/other/policy_analyst_ukr.pdf
2. Діхтяр Т. Аналіз політики: можливості впровадження в Україні. URL: http://www.icps.com.ua/docs/other/policy_analysis_ukraine_ukr.doc
3. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса НАН Україн. URL: <http://www.ipiend.gov.ua>
4. Інтернет-проект «Мережа аналітичних центрів України». URL : www.intellect.org.ua
5. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. URL: <http://www.niss.gov.ua>
6. Пал Л. 10 порад для успішного аналізу політики. URL: <http://www.pseudology.org/chtivo/AnalizPolitiki.htm>

7. Питання діяльності груп аналізу політики у центральних органах виконавчої влади. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 березня 2010 р. № 334-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/243305243>

8. Пал Л. Світові тенденції у державному управлінні. URL: http://www.icps.com.ua/docs/other/inter_gover_trends_ukr.ppt

9. Українські аналітичні центри. URL: <https://thinktwiceua.org/uk/think-tanks/ukraine/>

10. Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу. Групи аналізу політики. URL: <http://www.center.gov.ua/component/k2/item/2800-%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%B8-%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%D1%83-%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8>

11. Щотижневі політичні аналізи. Центр політико-правових реформ. URL: <https://pravo.org.ua/weekly-policy-analyzes/>

Навчально-методичне
видання

Кічера Надія Михайлівна

**«Політичний аналіз і прогнозування»
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ**

**Навчально-методична серія «КАФЕДРА»
№ 103**

Кічера Н.: навчально-методичні рекомендації для здобувачів освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 052 Політологія, освітньо-професійна програма «Політологія», перший (бакалаврський) рівень / Навчально-методична серія «КАФЕДРА» / № 103; [Ужгород. нац. ун-т; Ф-т сусп. наук; Каф. політології і державного управління]. Ужгород, УжНУ. 2025. 63 с.

Навчально-методична розробка містить описову структуру предмету навчальної дисципліни, зміст навчальної програми, методичні вказівки з підготовки до практичних занять, виконання самостійної роботи, перелік рекомендованої літератури до курсу тощо. Наводяться типові тестові завдання відповідно до тематичного змісту навчальної дисципліни.

32-047.44(076)
К 46